

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126
Ispravniki: Ljubljana, Sečen-
burgova ul. — Tel. 8492 in 2402
Podružnica: Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 — Telefon št. 2455
Podružnica: Celje: Kocenova ulica
št. 9 — Telefon št. 190
Podružnica: Jesenice: pri kolodvoru
št. 50
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaja vsak
ponedeljek jutraj — Naroda se
posebej in volje po pošti pre-
stavila 4 Din, po razpisanih de-
stavila 5 Din mesečno.
Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 6. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2542)
Celje: Kocenova ul. 9. Telefon št. 190
Rokopisi se ne vračajo — Oglaš po
tarifu

KONFERENCA MALE ANTANTE

Včeraj se je pričela v Beogradu konferenca zunanjih ministrov Ma-
le antante, ki se bo danes še nadaljevala

Beograd, 18. decembra. M. Danes se je
pričelo zasedanje konference zunanjih mi-
nistrov Male antante, sklicane zaradi pro-
duktivne aktualnosti mednarodnih vprašanj,
ki se tičejo tudi vseh treh v Mali antanti
vključenih držav. Po prvotnem programu
bi se bila morala konferenca pričeti že do-
poldne, ker pa se je rumunski zunanji mi-
nister g. Titulescu zaradi notranje-politič-
nih zadev zakasnil in prišel v Beograd
namesto snoči šele danes popoldne, se je
konferenca pričela šele po njegovem pri-
hodu.

Prihod dr. Beneša

Češkoslovaški zunanji minister g. dr.
Beneš je prišel v Beograd z jutranjim
simptomskim orient-ekspresom. V njego-
vem stremstvu je njegov kabinetni šef g.
dr. Kučera. Do Rakeka se mu je peljal
naproti kot zastopnik zunanje ministr-
stva g. Milan M'lovanović. Skupno z mi-
nistrom dr. Benešem je prišel iz ženeve
tudi pomočnik našega zunanjega ministra
g. Konstantin Fotić. Na kolodvoru so pri-
čakovali odličnega predstavnika češkoslo-
vaške zunanje ministrice dr. Boško Jettić z
višjim uradnim ministrom, nadalje
češkoslovaški poslanik dr. Flleder z oseb-
nim poslanstvom ter več uglednih parla-
mentarcev. Po prisrčnem pozdravu se je
g. dr. Beneš odpravil v hotel „Srpski
kralj“, kjer so bili zanj rezervirani pro-
storji.

Ob 10. dopoldne je odšel g. dr. Beneš na
dvor in se vpisal v dvorno knjigo. Nato
je posetil zunanje ministrice dr. Jettića
in imel z njim daljši razgovor. Kmalu na-
to je bil dr. Beneš sprejet na Dečanju v
avdiciji pri Nj. Vel. kralju.

Opoldne je priredil naš zunanji minister
intimno kosilo na čast dr. Beneša. Kosila
so se udeležili ministrski predsednik dr.
Sršić, ministri dr. Kramer in dr. Šu-
menko, nadalje predsednik senata dr.
Pavlič, predsednik Narodne skupščine
dr. Kumanudi, češkoslovaški poslanik dr.
Flleder in višje diplomatsko uradništvo.

Sprejem Titulesca

Popoldne ob 15.30 je prišel rumunski
zunanji minister g. Titulescu v spremstvu
rumunskega poslanika na našem dvoru
Guranescu, pooblaščenega ministra Popo-
vicija, šefa svojega kabineta Buzdugana
in tajnika zunanje ministrice Našiča-
ra. Do Subotice se mu je peljal naproti
svetnik zunanje ministrice dr. Subo-
tić. Na kolodvoru so ga pozdravili zuna-
nji minister dr. Jettić, češkoslovaški zuna-
nji minister dr. Beneš s češkoslovaškim
poslanikom dr. Fllederjem, osebe rumun-
skega poslanstva, višje uradništvo zuna-
jnje ministrice ter mnogi drugi ugled-
ni predstavniki našega političnega življe-
nja. S kolodvora se je g. Titulescu naj-
prej odpravil v hotel, nato pa na dvor in
se vpisal v dvorno knjigo.

Ob 17. se je pričela v zunanjem mi-
niststvu konferenca zunanjih ministrov
Male antante, ki je trajala do 19. Po kon-
ferenci sta bila gg. dr. Beneš in Titules-
cu povabljeni od kralja na intimno ve-
čerjo, ki so se je udeležili Nj. Vel. kralj
in kraljica, Nj. Vsa princ Pavle, knezi-
nja Olga, knežinja Elizabeta, ministrski
predsednik dr. Sršić, zunanji minister
dr. Jettić, rumunski poslanik Guranescu,
češkoslovaški poslanik dr. Flleder in več
višjih diplomatskih uradnikov.

Po večerji je posetil g. dr. Beneš so-
rejo, ki sta jo priredila JČ Luga in češko-
slovaški savez v Beogradu.

Komunike

Beograd, 1. dec. M. O današnji kon-
ferenci ministrov Male antante je bil iz-
dan naslednji komuniké:

Pod predsedstvom zunanjega ministra
dr. Jettića se je vršila danes prva seja
zunanjih ministrov Male antante, ki je
trajala od 16.30 do 19. Po izmenjavi mi-
slí o splošnem političnem položaju je g.
dr. Beneš razložil delo in uspehe razoro-
žitvene konference v zvezi s konferenco
petih velisil. Pri tej priliki so ugotovili
popolno soglasnost naziranj zastopnikov
vseh treh držav. Prihodnja konferenca bo
jutri dopoldne ob 10.30.

Razgovor z dr. Benešem

V vlaku med Rakekom in Ljubljano je zunanji minister
dr. Beneš sprejel urednika „Jutra“

Ljubljana, 19. decembra. Sj. V sobo-
to zvečer je potoval skozi Ljubljano
na poti iz Ženeve v Beograd, kjer se
bo udeležil konference Male antante,
s simptomskim orient-ekspresom če-
škoslovaški zunanji minister g. dr. Ed-
vard Beneš. Z g. dr. Edvardom Bene-
šem se je vozil tudi naš pomočnik zuna-
njega ministra g. Konstantin Fotić.
Na kolodvoru na Rakeku ju je pričá-
koval kot odposlanec jugoslovenskega
zunanje ministrstva g. M. Milovanović.

Na Rakeku je čakal na g. ministra v
družbi z dvema novinarskima tovari-
šema tudi urednik „Jutra“. Gosp. dr.
Beneš, ki je do novinarjev vedno skraj-
no ljubezljiv, je povabil poročevalce k
sebi v vlak. Ravno tako ljubezljivo
jim je dovolil, da mu stavijo vprašanja,
na katera žele njegovega odgovora.
In tako se je razvil naslednji intervju:

»G. minister prihajate iz Ženeve. Ka-
ko je tam ozračje? Ali je pričakovati
od ravno kar sklenjenih novih spora-
zumov kakoga uspeha za nadaljnji raz-
voj razorožitvene problema?«

»To bomo šele videli na novem
sestanku razorožitvene konference,
ki bo nadaljevala svoje delo
23. januarja. Bodite prepričani, da
ste lahko zadovoljni tudi s tem od-
govorom, ker navadno o teh vpra-
šanjih ne dajem nikakih izjav.«

»V Beograd potujete, gospod mi-
nister, na konferenco Male antante. Ker
je to izreden sestanek, ali bi nam lahko
povedali, kakšni razlogi so dovedli drž-
žave Male antante do tega, da sklicu-
jejo sedaj konferenco? Ali se bodo na

tem sestanku razpravljala kaka poseb-
na vprašanja?

»Na konferenci se bo na vsak
način razpravljalo o mnogih vpra-
šanjih. Toda bolje je, da se o tem
vnaprej mnogo ne govori in ne
piše, saj bodo potem ob zaključku
izdani komuniké, ki bodo pove-
dali vse. Sicer sam ne vem vseh
podrobnosti, kaj vse se bo raz-
pravljalo, ker je konferenco sklical
minister g. Jettić. Predno se ne
sestanem z njim, vam res ne mo-
rem nič točnejšega povedati.«

»G. minister, v zadnjem času so se
iz angleških virov pojavile neke alar-
mantne vesti o raznih načrtih glede
izprememb v Srednji Evropi. Mislite,
da je mogoče, da res pride do kakih
izprememb v Srednji Evropi?«

»V nobenem primeru! O kakih
spremembah sploh ne more biti
govora. Mislím, da je na taka
vprašanja sploh nepotrebno odgo-
varjati.«

»Ali bi spor v vprašanju medzave-
znišjih vojnih dolgov imel lahko kake
posledice za države Male antante in
vzhodne republike?«

»Spor ne more imeti na nas no-
benege vpliva, ker je to vprašanje
za nas že rešeno.«

Nato se je pogovor zopet zasukal na
Beograd. Gosp. minister se je vse do
Ljubljane prijazno razgovarjal z novi-
narji, na ljubljanskem kolodvoru pa se
ljubeznivo poslovil od njih, in nadalje-
val pot v Beograd, kamor je prišel
danes dopoldne.

spomenik rimske in beneške civilizacije,
ki jo je povečeval Dalmatince Tomma-
so v svojih nesmrtnih spilih.

Prave odgovorne ljudi moramo iskati
med elementi, ki vodijo vodilni politični
razred v sosedni državi in za katerega je
propaganda sovraštva ter obrekovanja
proti Italiji poizkus, da vzpostavi kakršno-
koli povezanost v notranjem položaju. Ni
manj težka odgovornost pada tudi na dru-
ge elemente, ki jih hočem imenovati ev-
ropske, ki pa skušajo in upajo, da bodo
zmedli našo hladnokrvnost, utrjeno od
mnogih nekdanj zelo hudih preizkušenj, z
bučno novinarsko kampanjo, v kateri so
groteskna hipoteza združuje dovršeno z
glupostjo zaključkov. Še večer je bila ob-
javljena v nekem velikem tujem listu
vest, s katero se ponovno objavljajo na-
mere Italije proti Jugoslaviji in je celo
v njej fiksiran tudi datum. Vse to odgo-
varja kalnim željam, vse to je organizirano
pod krinko lažnega pacifizma, ki sem
ga vedno označeval kot pravo nevarnost
za mir.

Dogodki, ki so dosegli kulminacijo v
trogirskem rušenju in v umoru na Krku,
so bili razlog naših diplomatskih protestov
v Beogradu, toda poleg službenih protes-
tov imajo juga žive fašistične mladosti,
ganjenosti vsega italijanskega naroda in
končno beseda, ki se čuje iz te naše vzvi-
šene skupščine, svoj globok pomen, ki ob-
rača nase pozornost Evrope. Trogirski le-
vi so porušeni in čeprav so porušeni, so
sedaj kakor nikdar prej živi simbol in za-
nesljiva priča. Samo nazadnjaški, neiz-
obraženi ljudje se morejo domisljati, da
brisejo zgodovino, če razbijajo kamenje.

Mnenje inozemstva

Pariz, 18. decembra. r. Agence Havas
je objavila poročilo iz Ženeve, ki pravi
med drugim, da je v krogih Društva naro-
dov in razorožitvene konference povzro-
čilo prilično skrb Italijansko tolmačenje
dogodka v Trogiru. V teh krogih ugotov-
ljajo, da so bili incidenti v Trogiru, ki jih
je vsekar treba obžalovati, od strani
Italije pretirani in nikakor niso takega
značaja, da bi mogli izvesti tolikšne proti-
jugoslovenske demonstracije, ki se vrše
osem dni v Italiji.

Povodom dijaških demonstracij, pravi
to poročilo Agence Havas iz Ženeve, so
oficijelne osebnosti, pa tudi člani Italijan-
ske vlade, intervenirali tako ostro, da je
bilo javno mnenje v inozemstvu naravnost
presenečeno. V inozemstvu se vprašujejo,
kaj bi bilo, če bi bili incidenti resnejšega
značaja in če bi bila v gotovi meri pri-
zadeta tudi odgovornost jugoslovenske vla-
de.

Olašave za financiranje občin

Povišanje občinske trošarine na vino in žganje omogočeno

Beograd, 1. dec. v. Narodna skupščina je
v petek opolnoči končala razpravo o na-
knadnih kreditih in njihovem pokritju. Spre-
jet je bil predlog finančnega odbora z edino
izjemo občinskih trošarin na vino in žganje.
Finančni odbor je po bojnem glasovanju
z 10 glasovi proti 12 sklenil, da se v bodoče
ukine omejitev trošarinskega zakona, ki je
dopušča podeželskim občinam samo 50 par,
mestnim občinam pa 100 par trošarine na
vino in po 5 Din na hektolitrsko stopnjo
pri žganju.

V plenumu skupščine so zastopniki vino-
rodnih krajev pričeli živahno protiakcijo, ki
je razdelila skupščino v dva tabora. Vино-
gradniški tabor je zastopal stališče, da se
ne sme dopustiti nobena nadaljnja obreme-
nitev vina, drugi tabor pa je zastopal sta-
lišče, da bodo sicer občine morale doživeti
polom svojega gospodarstva, ako se jim ne
omogoči, da znatneje obremene vino. Kaza-
lo je že, da se bo v tem vprašanju skupščina
razdvojila tako, da bo predlog, kakor ga je
sprejel finančni odbor, propadel.

Poslanec g. Petovarju, ki je s predlo-
žitvijo kompromisnega predloga omogočil,
se je zahvalil, da se je po daljših razpra-
vah med zastopniki obeh struj, zaradi ka-
terih je bila seja Narodne skupščine pre-
kinjena, končno posrečilo najti kompro-

misno rešitev. Sprejeta je sedaj določba,
da smejo podeželske občine v bodoče po-
bitati na vino 1 Din trošarine, mestne
občine pa 1.50 Din. Za žganje ostane do-
sedanja maksimalna trošarina 5 Din za
hektolitrsko stopnjo še nadalje v veljavi.
S tem je bila zadnja težkoča odstranjena.
V poimenskem glasovanju je bil predlog
vlade o naknadnih kreditih in o njihovem
pokritju skoro soglasno sprejet.

Omeniti je še, da sta se zastopnika
dravske banovine v finančnem odboru po-
slanca gg. Petovar in Krejči energično
borila zoper povišanje davka na nove hi-
še. Utemeljevala sta svoja izvajanja s
tem, da bo zvišanje tega davka znatno
omejilo gradbeno delavnost, povečalo ne-
zaposlenost in zaradi tega tudi preprečilo
hitrejšo rešitev stanovanjske krize. Kot
kompromisni predlog je poslanec g. Peto-
var končno predlagal, naj bodo izzete od
povišanja vsaj stanovanjske hiše, katerih
zakupna vrednost ne znaša več nego 12
tisoč Din na leto in v katerih stanuje
tudi lastnik sam. Toda tudi ta kompro-
misni predlog je bil v finančnem odboru
z ogromno večino odklonjen, akoravno bi
ga bila vlada sprejela, če bi se našla zanj
večina.

Zavrnjeno demagoško hujskanje uradništva

Zanimiva debata o uradniškem zakonu v senatu —
Odgovor onim, ki so ta zakon sestavili

Beograd, 18. dec. v. Dopoldne je senat
v plenarni seji sprejel zakone, ki se tičejo
pravosodja, kakor so bili odobreni v Na-
rodni skupščini. V debati o odgovitvi uve-
ljavanja zakona o novem pravdnem po-
stopniku je med drugimi podpredsednik
senata g. dr. Fran Novak poudaril važnost
dobro pripravljenih sodnikov za novi
pravdni postopek, zlasti v onih krajih,
kjer se ta postopek bistveno razlikuje od
dosedanjega.

Najinteresantnejši del današnje seje se-
nata je bila razprava o avtentičnem to-
lmačenju čl. 110 uradniškega zakona. Zna-
no je, da se je o tem razvila med urad-
ništvom pravca gonia. češ, da se name-
rava s tem tolmačenjem stalnost uradni-
štva popolnoma ukiniti. Minister pravde g.
Boža Maksimović na tudi ostali govorniki,
med njimi senator g. Ivan Hribar, so stvar
razjasnili do kraja. Vlada ni s svojim
predlogom ničesar drugega nameravala
storiti, kakor zagotoviti pravni red, ki ob-
stoja po ustavi in po uradniškem zakonu
iz l. 1931.

Problem stalnosti uradništva je žal ostal
v naši kraljevini od početka do današnje-
ga dne nerešen. V uradniškem zakonu iz
l. 1923 je bila državnemu uradništvu stal-
nost načelno sicer priznana, a v prehod-
nih določbah istega zakona odložena na
tri leta, pozneje pa ponovno s posebnimi
zakoni. L. 1931 je bil v času diktatorskega
režima proglašen novi uradniški zakon.

Sopodpisali so ga oni, katerih glasilo se-
daj potuhnjeno toži, kako je uradniški po-
ložaj negotov. V čl. 104 daje uradniški za-
kon kompetentnim državnim oblastem po-
polno svobodo za odpust in upokojujev
uradnikov. Čl. 110 istega zakona, ki je se-
daj postal predmet živahnih debat, to ne-
omejeno svobodo omejuje z določbo, da
pristojna oblast lahko uradnika odpusti,
kadar smatra, da je nesposoben ali ne-
primeren za službo, ali pa, ako to sicer
zahteva interes službe. Iz samega besedila
tega člena izhaja povsem jasno, da z njim
ni tangiran princip nestalnosti uradništva,
na katerem je ves zakon zgrajen. Čl. 110
daje ministru, odnosno pristojni državni
oblasti popolno diskrecionarno pravo, da
odloča, ali je uradnik nesposoben ali ne-
primeren, odnosno njegov nadaljnji obsta-
nek v interesu službe. Do nedavnega je
bila to tudi splošno poznana praksa. Do-
kler so bili na oblasti gospoda, ki skuša
danes zavesti državne nameščence v zmo-
to, da se jim odvzame neko pravo, so se
ravno tako neženirano posluževali tega čl.
110 kakor nekdanj, ko so kot mogotci v ob-
lastnih odborih »čistihi samoupravni uradni-
ški kader ter metali ljudi na ulice, če
so bili naročniki „Jutra“. Vsi odpusti in
predčasne upokojitve, ki so se izvršile le-
tos, so se kratkoma sklicevale na čl. 110.
Letos se je državni svet v nekaterih kon-
kretnih primerih postavil na stališče, da
mora minister, kadar razreši uradnika
službe na podlagi čl. 110, v svojem dekretu
odločitev tudi utemeljiti, kar bi imelo
za posledico, da se odpušteni uradniki
lahko pritožijo na najvišje pravno sodiš-
če, ki bi imelo torej potem pravico in
dolžnost, da rešuje o vprašanju, ali je
uradnik res nesposoben ali res neprimeren
za službo, odnosno, ali njegov nadaljnji
obstoj res ni v interesu službe. Odločitev
o teh vprašanjih je pa prav s čl. 110 iz-
rečno pridržana popolnoma svobodni oceni
pristojne državne oblasti in torej zrečno
izvzeta od revizije kakršnekoli sodne in-
stance. Mi smemo obžalovati, da je tako.
ali de lege lata po obstoječem zakonu je
tako. Avtentično tolmačenje čl. 110 v tem
smislu obvarovalo državne nameščence

pred stroški ter preprečilo upravne spore,
ki bi uvedli nov nered v to zadevo. Zato
se je danes tudi senat soglasno, izvemši
senatorja dr. Superine, pridružil sklepu
Narodne skupščine in odobril stališče vla-
de. Senator dr. Superina je glasoval v na-
čelu proti, vendar ne iz razloga, ker bi se
mu zdelo s tem tolmačenjem še bolj ogro-
žena stalnost uradništva (izjavil je celo,
da smatra, da stalnost uradništva sedaj
ni izvedljiva), temveč zato, ker je zavzel
stališče, da ne bi bilo treba najvišje upra-
vno sodišče desavuirati, temveč, da bi bilo
bolje, če se s posebno novelo čl. 110 urad-
niškega zakona preciznejše stilizira.

Cisto drugo vprašanje je problem stal-
nosti uradništva. To je problem de lege
ferenda. Vsi govorniki, zlasti senator g.
Ivan Hribar, so našli mnogo lepih besed
za to, da bi se po tolikih letih tudi v naši
kraljevini končno uvedla stalnost držav-
nih nameščencev kot ena največjih jam-
stev dobre in objektivne uprave.

Senat je ob koncu seje sprejel tudi nu-
jnost predloga v naknadnih kreditih in ni-
hovem pokritju ter bodo na ta način še
pred Božičem minister socialne politike,
minister pravde in minister za prosveto
razpotali s krediti za rešitev nekaterih
najaktualnejših problemov svojih resorov.
Že v sredo se bo vršila v ministrstvu so-
cialne politike seja za razdelitev kreditov
namenjenih za socialne svrhe, ki jih je do-
bil minister socialne politike z novim za-
konom.

Dve lepi manifestaciji v Beogradu

Beograd, 18. decembra. p. V prostorih
Češkoslovaškega doma se je vršil danes
kongres Češkoslovaškega saveza, v kate-
rem so včlanjeni vse češkoslovaške kolonije
v naši državi. Kongresa so se udele-
žili številni zastopniki iz vseh delov drž-
žave. Kongresa se je udeležil tudi pred-
sednik Narodne skupščine dr. Kosta Ku-
manudi. Češkoslovaški pevski zbor iz
Klozja je uvodoma zapel jugoslovensko in
češkoslovaško državno himno, nakar je
pozdravil vse delegate predsednik saveza
arhitekt Hrnar, ki je ob burnem pritjeva-
vanju predlagal pozdravne brzojavke Nj.
Vel. kralju in predsedniku Masaryku.

Prav tako je imela danes beograjska JČ
Liga v svojih prostorih svečano sejo po-
vodom letošnice svojega obstoja. Svečani
sej je prisostvoval tudi češkoslovaški po-
slanik dr. Flleder in predsednik Saveza
JČL dr. Kumanudi. Po pozdravnih nago-
vorih je predsednik beograjske JČL dr.
Milošević v lepih besedah orisal delova-
nje te organizacije na medsebojnem spo-
znavanju obeh narodov in zlasti podčrtal,
kako tesno je združeno delo beograjske
lige z neumornim delom ministrov dr.
Kramerja, g. Demetrovića in dr. Stanko-
vića, ki so bili že od nekdanj glavni po-
borniki ideje jugoslovensko-češkoslovaške
bratstva. Na seji je bilo prečitano tu-
di pismo ministra dr. Kramerja, ki se je
opravičilo, češ, da dotedanjemu delu in
želji čim večjih uspehov tudi v bodočo-
st. S svečane seje je bila poslana po-
zdravna brzojavka tudi zunanjemu mi-
nistru dr. Benešu. Zvečer sta JČL in Če-
škoslovaški savez priredila skupno soare-
jo, ki so jo posetili najodličnejši pred-
stavniki.

Nova belgijska vlada

Bruselj, 18. decembra. AA. Po veljavih
zaprekah se je Broqueville dopoldne po-
srečilo sestaviti novo belgijsko vlado. Zuna-
nji minister v novi belgijski vladi bo
Hymans, minister za vojsko Devere, no-
trajni minister Pullet, finančni minister
Jaspars, minister za socialno skrbstvo in
higieno Carton de Wiart.

Trogirski dogodek

Odgovor zunanjega ministra Bogoljuba Jettića na
Mussolinijeve obdolžitve

Beograd, 18. decembra. M. Povodom
interpelacije in razprave v italijanskem
senatu 14. t. m. o takozvanih dogodkih
na Krku in v Trogiru je naš zunanji mi-
nister Bogoljub Jettić na vprašanje za-
stopnika agencije Havas podal nasled-
njo izjavo:

Za sedaj morem reči samo to:
1. V odgovoru na interpelacijo je bilo
rečeno z namerom da naj se mesto, da je
bil izvršen umor italijanskega državljana
na Krku in v Trogiru, je naš zunanji mi-
nister Bogoljub Jettić na vprašanje za-
stopnika agencije Havas podal nasled-
njo izjavo:

2. Kar se tiče žalostnih dogodkov v
Trogiru, se vodi preiskava in v kratkem
bomo videli, kdo je odgovoren za to de-
janje.
3. Nadalje je bilo posebno poudarjeno,
da se napram italijanskim državljanom
v Jugoslaviji vrše nasilja po nekem toč-
nem načrtu. Moram kategorično izjaviti,
da je kr. vlada izdala vsem organom ob-
lasti zelo stroga navodila za najkatego-
ričnejše zadržanje in izvrševanje dolžno-
sti napram italijanskim državljanom in
optantom, ki jih je komaj okoli 4000 na
700.000 Jugoslovenov in stari pokrajini
Dalmaciji! Čim se pripeti kak incident
ali izvrši pritožba, se takoj izvrši tudi
preiskava ter krivici kaznujejo. Če bi bila
dobra volja na obeh straneh, ne bi ti
incidenti predstavljali nobenih težkoč,
najmanj pa povod za taka nerazumljiva
vzmernjenja. Ako se govori o nekem toč-
nem načrtu, na katerega se opozira ev-
ropska javnost, potem v resnici obstoji
točen načrt v zunanji politiki kr. vlade,
ki hoče vztrajno voditi samo politiko mi-
ru in najboljših odnosov s sosedmi.

Glede na pretirane in netočne vesti v
italijanskem tisku o odstranitvi beneških
grbov v Trogiru, je notranje ministrstvo
izdalo naslednji komuniké:

V noči med 1. in 2. t. m. po končani
proslavi uedinjenja, je neki neznanec po
polnoči, ko ni bilo na ulicah nikogar, z
železnim orodjem poškodoval beneške gr-
be, leve v reliefu, izdelane v kamnu na
mestnem obzidju. Mestni načelnik Tro-

gira je odredil, ko je izvedel za ta do-
godek, naj se reliefi odstranijo in shrani-
jo v mestnem muzeju. O tem kaznivem
dejanju so uvedle pristojne oblasti pre-
iskavo, da izsledijo krivca.

Kaj trdi Mussolini

V fašističnem senatu v Rimu so nam-
reč 14. t. m. vložili nekateri senatorji več
interpelacij o trogirskih dogodkih. Na
interpelacijo senatorja Corrada Riccia, ki
so se mu pridružili kasneje tudi ostali in-
terpelanti, je odgovoril predsednik vlade
Benito Mussolini naslednje:

Prepričan sem, da je jasna in ganljiva
beseda senatorja Corrada Riccia tolmačila
čustva, ki drhte v naših srcih. Vse, kar
se je dogodilo v Trogiru, na Krku in v
raznih drugih krajih Jugoslavije, se mora
polmovati kot znak duševnega stanja, ki
stalno manifestira na razne načine svoje
nasprotstvo napram Italiji.
V Trogiru so bili porušeni levi Serenisi-
sime in ta vandalizem je izval zgrajanje
v vseh civiliziranih deželah. Na Krku so
bila izvršena nasilja, celo smrtonosna
proti Italijanom. V mnogih drugih krajih
Jugoslavije so bila v poslednjem času iz-
vršena obsodbe vredna dejanja proti Ita-
lijanom, ki bivajo v Jugoslaviji ali pa so
prišli preko meje, da sklepajo trgovske
posle za Italijo, ki so danes bistveni vir
dohodkov sosedne države. Vse to se ne
dogaja zaradi impulza neodgovornih in-
dividui ali skupin, temveč se godi po toč-
nem načrtu. Kje naj se torej iščejo odgo-
vorni organizatorji teh dogodkov, povzo-
ročitelji te kampanje? Potrjujem, kar je re-
kel senator Corrado Ricci, da so intelek-
tualci Hrvatske javno izrazili nezadovolj-
stvo zaradi uničenja levov v Trogiru. Tu-
di v času vojne se hrvatski elementi ni-
kdar niso dotaknili beneških levov niti
ostalih spomenikov, podedovanih od Rima.
Skozi štiri stoletja so Dalmatci branili
in civilizirale Benetke, ko pa je ob koncu
18. stoletja Serenissima dovršila ciklus
svoje sjajne zgodovine, so prebivalci Dal-
macije čuvali pod glavnimi oltarji svojih
cerkva slavne spomenike sv. Marka.

Domnevam, da so v Jugoslaviji oni, ki
so sprejeli zapadno civilizacijo, civilizacijo
Rima, morali trpeti zaradi te vandalske
besnosti, kakor pred mortifikacijo du-
ha, kakor pred zločinom, storjenim nad

Velik praznik slovenskih zdravnikov

Proslava 70 letnice Slovenskega zdravniškega društva se je izvršila včeraj dopoldne na odličan način

Ljubljana, 18. decembra. Čestita starost je za posameznika sedemdeset let, lep jubilej je za ta doba za vsako družbo. Toliko lepša je spominska družbena slavnost onega stanu, ki budi s skrbnim očesom ne le nad telesnim zdravjem posameznika in vsega naroda, temveč se trudi s širjenjem higijene in socialne medicine dvigniti nas na najvišjo stopnjo človeškega dostojanstva.

ODLIČNI GOSTJE

Izredno lepa udeležba je pokazala, da ve zdravniški stan čestiti vrednoto organizacije. Poleg članov so počastili slavnost predstavniki najodličnejših stanovskih organizacij in zastopniki oblasti. Predsednik Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani primarij dr. Meršol je otvoril zborovanje in pozdravil tovariše in goste: zastopnika bana dr. Dolšaka, šefa oddelka VI., škofa dr. Rožmana, mestnega župana dr. Puca, dr. Čulmoviča, predsednika Zbora liječnika savske banovine, in zastopnika Zdravniške zbornice v Zagrebu, prof. dr. Zalokarja, predsednika Jugoslovenskega zdravniškega društva, prorektorja univerze prof. dr. Šerka, mestnega fizika dr. Rusa, predsednika Zdravniške zbornice v Ljubljani, nadalje dr. Zajca, šefa zdravniške OUZD v Ljubljani, dr. Krivica, zastopnika Odvetniške zbornice, dr. Gregoriča, bivšega dolgoletnega zaslužne

zgodil za to. Naraščaj naj sledi svetlim idealom svojih prednikov!

Inž. Mačkoveš je pokazal na tesno povezanost stavbarstva in zdravništva na polju higijene in je želel še tesnejšega sodelovanja v bodoče. Dr. Gregorič je obupal svoje spomine kot pokretnik organizatorne ideje zdravniškega stanu in je poudarjal važnost društva za bodočnost.

SLAVNOSTNI GOVOR PROFESORJA DR. ZALOKARJA

Predsednik se je vsakemu govorniku posebej zahvaljeval za čestitke in nasvete ter povedal, da so pismeno čestitali: gg. prof. dr. Janez Plečnik, prof. dr. Edo Slajmer, prof. dr. Metod Dolenc, primarij dr. Cholewa in dr. Breclj. Nato je podelil besedo prof. dr. Zalokarju. Slavnostni govornik je pokazal na vrednost zdravniškega dela v zlatu, saj stan nikoli ne nastopa pompozno v javnosti. Podlaga vsemu kulturnemu življenju je zdravnik, ker on goji zdravje, temelj vsega napredka. S svojim nevidnim delom omogoča tvorbo narodov in države. Danes gre razvoj medicine iz klinične (bolezni zdravilja

joče) v socialno (bolezni preprečujoče) smer. Socializacija medicine je pa menda pristransko geslo, saj se ne more človeško življenje smatrati le kot problem bolniške sobe, temveč kot socialno življenje. Zato gre v stanju samem težnja, da se sam socializira iz individualističnega v kolektivno življenje. Zdravnik živi v najtesnejših zvezah z narodom, zato je pripraven in sposoben prilagoditi svoj stan težnjam občestva. Zato vidimo društvo slovenskih zdravnikov kot pokretnika javnih kopališč v Ljubljani, kot pobornika za preskrbo rezevov po deželj itd. Današnja doba je kritična. Zdi se, da se je Atlas utrudil in želj prestatiti svoje breme z desne na levo ramo. Mnoge socialne dobrine ne ustrezajo, zato se mora zdravnik boriti za zdrava načela. Narodno zdravje je v nevarnosti zaradi pogubnih valov, ki ogrožajo družino. In zato zahteva zdravništvo zaščito bioloških dobrin nasproti škodljivemu materinstvu. Vedno pogubnejši za države in narode je pojav padanja rojstev. Mi še sicer imamo naraven prirastek, toda ta se rekrutira iz starejših letnikov, ne iz mlajših, kar je prav nezdrav pojav. Mnogo se govori o evgeniki, vendar je to še vedno le študij učenjakov. Naloga zdravniškega stanu naj bo skrb in delo za kvačtatvno in kvantitativno rast našega naroda, ker le v tem je naša bodočnost.

Po dveurnem slavlju je zaključil predsednik zborovanje, ki je jasno pokazalo pomen in vrednoto pravilno vzgojenega in tako važnega faktorja javnega življenja kakor je to baš zdravniški stan.

20 let „Preporoda“

Lepo uspela svečana proslava dvajsete obletnice dijaškega društva „Preporoda“

Ljubljana, 18. decembra.

Med najlepše, najpomembnejše prireditve, ki jih je te praznične dni videla Ljubljana, spada prav gotovo svečana proslava dvajsetletnice dijaškega društva „Preporoda“. Spomin na generacijo, ki je v najhujši, najbolj zdušeni atmosferi pred začetkom velike vojne prvič v naši zgodovini z odločno besedo in s tveganjem oznanila idejo nacionalnega osvobodjenja Slovencev in Jugoslovenov, je dal temu jubileju pečat dogodka, kakršnih je malo v našem malem, tihem, vase sključenem življenju.

Akademija

Na predvečer pred kraljevim rojstnim dnem se je v veliki dvorani Univerze vršila slavnostna akademija, ki je bila na dostojni umetniški višini in ki jo je obiskala množica nacionalnega občinstva. Med številnimi odličniki in predstavniki so prišli na večer gg. ban dr. Marušič, pomočnik bana dr.

2. Božična akademija v Drami, danes 19. XII.

Pirkmajer, župan dr. Puc, komendant divizije general Čukavac, rektor univerze dr. Slavič, češkoslovaški konzul inž. Sevtik, častni konzul Hieng, senator dr. Rožič, gg. Hribarjeva, ga. Mohoričeva, intendant Narodnega gledališča Oton Zupančič, ravnatelj opere Poljš, prosvetni šef Mazi, direktorji gimnazij Jug. dr. Lokar in Pavlič, direktor učiteljske Marolt, barski nadzornik Rape, ravnatelj Glasbene Matice Hubad, direktor Narodne banke dr. Gregorin, podpredsednik SKJ Gangl, ravnatelj Krofca, predsednik starešinske zveze „Adriana“, primarij dr. Zalokar, zastopnik rezervnih oficirjev in dobrovoljcev Pavlin, kompozist Lajovic, znani nacionalni delavci in prijatelji dijaštva ravnatelj Jeran, dr. Fetičič, dr. Stare, odvetnik v preporodovskem procesu dr. Švigelj, dr. I. C. Oblak, zastopnik dijaških društev iz vse Slovenije izmed starih Preporodovcev pa so se osebno udeležili akademije dr. Janže Novak, ravnatelj Lovšin, profesor Kolar in sekretar Zalar.

Večer je veličastno otvoril pomožni orkester „Preporoda“ pod vodstvom dirigenta Zebreta, nato pa je z odra, okrašenega z nacionalno trobojnicno, kraljevim kipom in zlato svetlim napisom »1912–1932«, na kratko izpregovoril predsednik „Preporoda“ Trampus. Obrnil je pomen Preporodovega gibanja, ki je največje naše dijaško gibanje zadnjega časa, poudaril revolucionarno tradicijo in zaključil, da je naloga današnje mladine v nacionalni državi v nasprotju z njenimi revolucionarnimi predhodniki predvsem v gradnji.

Po državni himni, ki jo je odigral orkester, se je razvil pevski in glasbeni spored. Sodelujoči študentje so za svoja izvajanja pred občinstvom želi polno toplega priznanja. Gd. Lovšetova in G. Cveto Švigelj sta bila nagrajena s cvetjem. Po akademiji se je vršil ples.

Slavnostni občni zbor

Danes dopoldne se je v dvorani Trgovskega doma vršil slavnostni občni zbor. Prav tako kakor akademije se je tudi zbor razen dijaštva udeležila cela vrsta odličnih predstavnikov. Predsednik Trampus je otvoril zbor in je razen imen, ki smo jih že zabeležili, že na akademiji, pozdravil še profesorja Vrhovnika, zastopnika SKJ Poharca, CMD, prof. Bega za društvo „Korotane“ iz Celja in zastopnike številnih dijaških društev in zvez. Nato je prečital pristno pismo gg. bana, ki je bil službeno zadržan in ki je Preporodovcem sporočil svoje čestitke in jim dal nekaj lepih napotkov za njihovo delo. Pismene in brojavne pozdrave so poslali še senator Hribar, ga. Tavčarjeva, prof. dr. Ilesič, prof. dr. Herič iz Prage in drugi.

S kratkim nagovorom je slavnostni občni zbor prvi pozdravil pomočnik bana dr. Pirkmajer, ki je naročil, naj mladina s svetlobo v srcih korigira materializem starih rodov in naj gre naprej pod zastavo našega vladarja. Župan dr. Puc je poudaril, da se svoboda doseže samo s smrtjo in s krivjo, pa tudi ohraniti se more samo s smrtjo in krivjo. Položil je mladini na srce, da mora imeti mnogo volje, vztrajnosti in vere,

kakor hoče dospeti do zmage. Primarij dr. Zalokar se je spominjal Preporodove dobe, slavil borce, ki so se žrtvovali za svobodo, in zaključil, da se morajo združiti starejši in mlajše generacije, če hočemo ohraniti uspehe, ki vam jih je Preporodova generacija prisloila. Prosvetni šef Mazi je poudaril, da Preporodovi borci niso samo „Preporodu“ v ponos, temveč vsemu narodu. Naloga novega rodu se razlikujejo od nalog starih Preporodovcev, zdaj je doba pozitivnega, ustvarjalnega dela. Nacionalno vzgojo, nacionalno šolo imamo, toda šola ne zmoro vsega in mladina se mora vzgajati in boriti tudi sama iz sebe. Direktor Jug je kratko in jedrnatno iskreno pozdravil „Preporoda“ v znamenju napredka, svobode in dela. Dr. Švigelj je z živo besedo obudil spomine na čas Preporodovega procesa in zaključil z željo, da bi se ob petindvajsetletnici sestali vsi še živeči obtoženci one dobe. Ravnatelj Lovšin je v lepem, prisrčnem govoru pozival mladino, naj bo pripravljena, da se bo kakor stari Preporodovi, ki so se bili prav za prav na barikadah, šla na barikade tudi za obrambo doseženih uspehov in za zmago novih idej. Pozdravil je zbor v imenu vseh starih Preporodovcev. S kratkimi nagovori so čestitali še gg. dr. Mihelak, Pohar, Uršič in Mmolja, nato pa je zbor z viharim aplavzom sprejel vdanostno brzojavko Njeg. Vel. kralju.

Govor profesorja Kolarja

Zatem je globoko in temeljito govoril prof. Kolar o „Preporodu“ in o njegovem idejem in borbenem pomenu pred vojno in danes. Govornik je svoje misli izjavil iz Masarykovega spoznanja: »Lajze je biti ne-svoboden kakor svoboden.« V tem paradoksnem izreku je globoka resnica: svoboda nalaga dolžnosti, ki so težje kakor terjanje pravic. Ob tej priliki pregledno pot

3. Začetek ob 20., konec ob 22.30

dvajsetih let, da si ob spominu na najboljše očistimo dušo od zmot, rojenih iz človeške slepote. Ob tej poti od tedaj, ko smo se sestali prvokrat, nas večjejo spomini, pa jih nečemo obnavljati sentimentalno, zakaj ob nji leže vaši grobovi, od njih je samo en korak, a do oljcev vašega ideala – kako je se daleč! Zgodovina Preporodovega pokreta ima konkretne prve sledove svojega rojstva v Masarykovem neoslavizmu. Jugoslovenski pokret je bil jasno izražen že takrat, ko se je vračal budoči jugoslovenski kralj Peter skozi Dunaj v domovino in ga je naša mladina pozdravila: »Živel jugoslovenski kralj!« Prvi Preporodovi so spoznali to resnico, ki nam je pred kratkim podrtal naš bistri videc. Od nekdaj so tekli skozi narod svetovne struje, narod jih je sprejemal in odbijal. Izprical je to spoznanje najjačiji ideolog jugoslovenskega pokreta Avgust Jenko, ko je postavil doleten program: uvrstiti moramo svoj pokret jugoslovenske ideje v tok svetovne zgodovine. Dobro se je pa Jenko tudi zavedal modernega razvoja nacionalnih vprašanj, da mora biti vsak narod ekspanziven že po svojem naravnem nagonu. A nikakor ne smemo tega razumevati šovinistično, marveč v tem smislu, da se mora razvijati krepko življenje tako, da zasenči šitkeje. Po tem zrelem spoznanju so zavrgli prvi Preporodovi predvsem tisto tragično sentimentalnost našega narodnega navdušenja, v katero je padel narod pod težo tisoletnega trpljenja. Vse prerad je narod žutil sentimentalnost Cankarjevega umetnika Petra: »Pijačo sem, ki se opaja sama, in solnca sem, ki sije samo sebi, nikomur na veselje ne na žalost.« Mlada generacija zdravega naroda je spoznala ob usodni uri, da mora planiti v tok svetovne struje tako, da bo opajala ves svet in da bo solnce, ki bo sijalo vsemu svetu, na veselje pravic, na žalost krivici.

Od tam do nas je pot dvajsetih let. V teh prvih Preporodovih je vzvalovil naš narod spet do neba in vnovič pokazal, da ima ne samo prirodno, marveč tudi historično pravico do življenja; ta narod sega do najvišjih vrhov, Cnila in Metoda, Trubarja, Prešerna, njegovih duhovnih otrok

mladoslovenec in Prešernovih vnukov, slovenske moderne, iz katere je bila rojena revolucionarnost Preporodovcev; vsa nacionalna in socialna revolucionarnost. Pesnikova beseda jim je razodela njihovo idejo o »Kovaški« Prvi so žutili katastrofo dvajsete ure in niso utegnili zajeti vse ideje na mah. Zgrabili so ključa, da je zazvenel bron, in že ko hiteli na žrtvenik. Od tam nam odmeva neizpeti glavni klic njihove ideje v pesniški podobi: Ko kliče črnec-ruderjem iz Trbovelj, pa onim iz Borovlj in iz Idrije in kamernarju od Nabrožne in brskemu kolonu in delavcu iz tržaške luke in kmetu z vse zemlje, ko kliče na plan vse vas:

... ki poznate stiske zapestnic-spon, tudi vi, pozorno sklonjeni naprej, brodarji v bodočnost, v obzorja nova brez mej.

Poročila o razvoju društva

Po izvajanjih prof. Kolarja, ki so jih mladi zborovalci sprejeli z nezadržanim odobravanjem, so se funkcionari Kocjančič, Cibic in Megušar podali izčrpne referate o razvoju društva po vojni, o novih smer-

nica, o svoji starešinski organizaciji. Opoldne je predsednik zaključil zbor z zahvalo vsem, ki društvu pomagajo pri njegovih stremeljenjih, zlasti svojemu pokrovitelju g. banu in uradništvu »Jutra« in z mislijo na Endlicherja, čigar spominu so vsi prisotni trikrat zaklicali »Slava«.

Ob grobovih prvoboriteljev

Nato so se Preporodovi korporativno odpravili z avtobusi na pokopališče, da obiščejo grobove svojih prvoboriteljev. Pomudili so se ob grobovih Loreta Klemenčiča, ki je bil med najmarljivejšimi sodelavci lista »Preporoda«, Dorčeta Rormanca, odličnega goriškega Preporodovca, Slajpaha in Endlicherja Manom svojih sobojevnikov in vzornikov, ki so s spominskimi govori poklonili ravnatelj Lovšin dr. Janže Novak, ki je bil Endlicherjev tovariš v borbi in v ječi, Trampus in Uršič.

Vsa svečanost, zborovanje in govori so mladim Preporodovcem živo predočili veliko dobo našega nacionalnega življenja in »Preporoda« stopa čez svojo dvajsetletnico kakor čez prag do nove, velike bodočnosti, ki bo vredna žrtve.

Boncourjeva vlada

Uspešna pogajanja Paula Boncourja za sestavo nove francoske vlade

Pariz, 18. decembra. AA. Po neuspehi misli Chautempsa je Paul Boncour definitivno sprejel mandat, da sestavi novo francosko vlado. Svojo vlado namerava opreti na široko zvezo levice. Socialisti so njegovo ponudbo za sodelovanje v novi vladi odklonili, obljubili pa so, da bodo njegovo vlado podpirali.

Coprav je Paul Boncour legel šele davi ob 3.30, je vendar že ob 8. zjutraj začel razgovore s politiki. Ko je ob 10.30 poslal nec Barety odhajal od Boncourja, je izjavil, da hoče Boncour obdržati v svoji vladi čim več Heriotovih ministrov. O pol 12. je Boncour sprejel deputacijo bivših bojovnikov, ki ga je prosila, naj bi izročil resor za pokojnine poslancu iz vrst bivših bojovnikov.

Proti poldnevju je Paul Boncour obiskal Caillauxa. Razgovor med njima je trajal nad pol ure. Nato je Boncour konferiral s svojimi osebnimi prijatelji. Osebn Boncourjev prijatelj Frot, član neodvisne socialistične skupine je ob 13. izjavil v imenu bodočega prenierja, da razgovori ugodno potekajo. Dodal je, da je zelo verjetno, da bo vlada že nocoj sestavljena.

V glavnih obrih bi bila Boncourjeva vlada sestavljena takole: notranje zadeve Chautemps, vojska Dadiar, narodna vzgoja Demonzie, ko'onijs Sarraut, kmetijstvo Queuille, delo Dalimier. Kdo bo finančni minister, še ni nič gotovega, mislijo pa da ima Boncour ta resor pripravljen za Cherona. Verjetno je, da bo Steegu ponudil pravosodje. Painleveu je Boncour že ponudil letalsko ministrstvo, vendar pa si je Painleve odgovor še pridržal, ker mora zaradi slabega zdravja konzultirati še zdravnika. Minister za pokojnine naj bi bil senator Gallet ali pa poslanec Berthod. Za javna dela je predstiniten glavni poročevalec senatnega finančnega odbora Roy.

»L'Intransigeant« piše, da je Paul Boncour ponudil listino finančnega ali pa proračunskega ministrstva bivšemu ministru v

Tardieujevi in Lavalovi vladi, Pietriju, ki pa je ponudbo odklonil zaradi splošnega političnega položaja in v bojazni pred očitkom, da je hotel s svojim torkovim govorom priboriti si portfelj v novi vladi.

Voditelj socialistov Leon Blum je objavil v »Populaire« članek, v katerem opravičuje odklonilo stališče socialistov nasproti Boncourjevi vladi. Blum pravi: Boncour nikakor ni bil v bistvenem nesporazumu z glavnimi točkami socialističnega programa. Boncour samo ni videl možnosti, da bi se naše zahteve brez odloga izpolnile zaradi sedanjih težkoč, predvsem zaradi proračuna in krize v državi zakladnici, ki postavlja zahtevo po posojilu na prvo mesto. Po Boncourjevem naziranju bi se zahtevane velike reforme mogle izvršiti avtomatično in sukcesivno na podlagi našega sodelovanja, toda Boncour se ne bi mogel obvezati, da bi te reforme vprejel kot pogoj za sodelovanje. Socialistična skupina se je zato morala držati svojega programa: odgoditev reform na poznejšo dobo ni bila v skladu z našim programom, ki zahteva njih takojšnjo izvedbo za omiljenje krize.

Ker je Paul Boncour ponudil tudi socialistom sodelovanje v svoji vladi, je treba upoštevati pogoje, ki jih je postavil zadnji socialistični kongres za sodelovanje v vladi in ki so v glavnem naslednji: 1. znižanje vojaških izdatkov, 2. uvedba socialnega zavarovanja, 3. nacionalizacija železnice. Glede na izpremembo položaja je sicer verjetno, da bi to pot kongres omilil takratne pogoje, vendar pa bi najbrže v bistvu vztrajal na njih.

Vse kaže, da bodo pogajanja bivšega vojnega ministra Paula Boncourja za sestavo nove vlade dovršena z uspehom. Da bi pridobil socialiste za podpiranje svoje vlade, je Paul Boncour obljubil, da ne bo sedaj ničesar podvel za znižanje »vradničnih plač«. Na drugi strani je obljubil zmanjšanje proračuna vojnega ministrstva pod pogojem, da bo Franciji zagotovljeno jamstvo varnosti.

Francoski list o našem kralju

Pariz, 18. dec. AA. »Illustration« prinaša v svoji najnovejši številki sliko spornika blagopokojnemu kralju Petru v Pančevu. Obenem s sliko prinaša ugodna francoska revija članek, v katerem naglašajo, kako odločno se je naslednik velikega pokojnika kralj Aleksander lotil dela za okrepitev jugoslovenske narodne enotnosti.

Nov član Jugoslovenskega narodnega kluba

Beograd, 18. decembra. p. Narodni poslanec dr. Bogumil Vošnjak je izstopil iz poslanskega kluba JRKD in vstopil v Jugoslovenski narodni klub.

Odlikovanja

Beograd, 18. decembra. p. Na predlog notranjega ministra je Nj. Vel. kralj odlikoval večje število politično-upravnih uradnikov. Med drugimi so odlikovani z redom Jugoslovenske krone V. stopnje: dr. Zvonko Bradina, sreski načelnik v Ptuj; dr. Ivan Vidmar, sreski načelnik v Radovljici; dr. Milan Makar, sreski načelnik Maribor-desni breg; in Karel Pestevšek, višji svetnik policijske uprave v Ljubljani.

4. Vstopnice: Matična knjigarna

Seja uprave Narodne Odrbane
Beograd, 17. dec. v. Danes se je vršila plenarna seja centralne uprave Narodne Odrbane. Za predsednika je bil izvoljen vojvoda Birčanin, Ilija Trifunac. Centralni odbor je razpustil zagrebski oblastni odbor NO in postavil za komisarja šefurednika »Jugoslovenskega« Lloydja, Ivana Malina. Ljubljanski in mariborski oblastni odbor NO sta zastopala na seji dr. Cepuder in dr. Vauhnik.

Eksplodirala bencina na parniku
Havre, 18. dec. g. Na krovu parnika, na katerem je bil natovoren bencin, se je dogodila eksplozija. Požar, ki je nastal, se je razširil tudi na drugo ladjo, na kateri je bil bencin. Pet oseb se je smrtno onesrežilo, in sicer so eni zgoreli, drugi pa so utonili, ko so poskakali v vodo.

Železniška nesreča v Švici

Bern, 18. dec. AA. Železniška nesreča v Eriklonu je zahtevala tri človeške žrtve, štiri osebe so bile ranjene. Vsi so švicarski državljani.

Izgon italijanskih izivačev iz Švice

Berlin, 18. decembra. g. Švicarski zvezni svet je izgnal iz Švice šest agentov provokatorjev, ki so bili v službi italijanske varnostne policije v Švici in ki so zakrivali nedopustna dejanja. V Baslu je nekdo Italijan streljal na takega agenta. Agent je priznal, da je bil v službi italijanske varnostne policije in da je dobil 700 frankov mesečno.

Iz letalskega sveta

London, 18. decembra. AA. Letalka Amy Molison, ki se je 11. t. m. ob 5. zjutraj odpravila iz Capetowna, je danes ob 12.05 pristala v Croydonu. Kljub velikim težavam na tem poletu je vendar potrebovala za vožnjo iz Južne Afrike v London samo 7 dni, 7 ur in 15 minut ter tako za dva dni zboljšala Bernardov rekord iz leta 1930, ki je znašal 9 dni in pol.

Držno letalstvo so pri prihodu pozdravili njena rodbina, njen mož in letalski minister Bertram.

Pariz, 18. decembra. AA. Davi ob 2.50 je francoski letalec Le Fèvre odletel proti Rimu. Kakor znano, hoče doseči najhitrejšo letalsko zvezo med Francijo in Indokino. Le Fèvre tekmuje za pokal predsednika republike. Leti na lahkem letalu, ki ima samo 45 konjskih sil.

Odstop grškega finančnega ministra
Atene, 16. decembra. AA. Listi poročajo, da je zaradi nesoglasja z včerajšnjim sklepom vlade o 30-odstotnem izplačilu obresti inozemskih dolgov finančni minister odstopil.

Novi upravni odbor JNS

Beograd, 18. decembra. p. Po dolgotrajni debati, v kateri so zlasti zastopniki beograjske Jugoslavije nastopili proti dotedanjemu odboru, je bila od predloženih kandidatnih list s 375 proti 127 glasovom izvoljena naslednja lista:

Predsednik Božo Todorović, podpredsednik dr. Stevan Hadži, Miodrag Filipović in Milutin Stanovojčić, tajnika Andrejević in Pavličević, blagajnika Radivojević in Nikolić. V upravnem odboru so med drugim Mario Kuret, kap. Viziak, Kostić, Gjoka Milanović, Segedinski itd.

Ob 21.30 se je pričela debata o reorganizaciji državno-upravnih organov. Debata o tem bo trajala predvideno več ur in se bo glasovanje najbrže vršilo šele ob dveh zjutraj.

5. Globoko znižane dramske cene

OBIŠČITE RAZSTAVO RADIOAPARATOV

Tel. 3190

RADIO LJUBLJANA
Miklošičeva cesta 5 in 7

KRONIKA DVEH PRAZNIKOV

Proslava kraljevega rojstnega dne

Ljubljana, 18. dec.

Rojstni dan Nj. Vel. kralja Aleksandra I. je Ljubljana in vsa Slovenija letos proslavila na izredno svečan, vprav manifestantski način. Že na predvečer slavnostnega dne se je vse mesto okrasilo z zastavami, a nekateri trgovci so opremili izložbe s kraljevim slikami in liki. Ljubljanski grad je bil ob večera razsvetljen, prav tako tudi vrh nebotičnika.

Zjutraj ob 9. se je vršila slovesna zahvalna služba božja v pravoslavni kapelici, ki so ji prisostvovali najodličnejši predstavniki civilnih in vojaških oblastev. Službo božjo je daroval prosta Džordje Budimir, ki je imel krasen nagovor o kralju in njegovi ročnici. Po maši so odšli župan dr. Puc, starosta ljubljanske sokolske župe dr. Pipenbacher, starosta Sokola II br. Krapež in župan tajnik Flegar ter delegacija ruskih Sokolov v vojaški vojskove Mišića čestitki g. divizionarju Cukavcu. Župan je čestital v imenu občine in rezervnih oficirjev, ostali v imenu Sokolstva.

Ob 10. se je vršila slovesna služba božja v stolnici. Cerkevne obrede je opravil škof dr. Rožman ob številni asistenci, službi božji so pa prisostvovali divizionar general Cukavec in komandant mesta general Penović, z načelnikom štaba polkovnikom Sokolovičem, ban dr. Marušić in podban dr. Pirkmaier, župan dr. Puc z občinskimi svetniki, konzularni zbor in najodličnejši predstavniki civilnih in vojaških oblastev in Sokolstva. Zelo mnogo je bilo v cerkvi aktivnih in rezervnih oficirjev. Maši je seveda prisostvovalo tudi veliko ostalega občinstva, da je bila cerkev nabito polna. — Po službi božji je g. ban v vladni palači sprejel mašičke gosposmenikov, korporacij in društev. V mestu je vladalo ves dan svečano razpoloženje, trgovine so bile zaprte, delo v vseh obratih je počivalo.

Manifestacijski spreved

Ob 17. so se začeli pred Mestnim domom zbirati društva, organizacije in šolska mladina, da se udeležijo slavnostne manifestacijske povorke po mestu. Točno ob 17.30 je prišla po Poljski cesti iz vojašnice Kralja Petra godba dravske divizije s četo vojakov v paradnih uniformah. Pri Mestnem domu so se takoj razvrstili v sprevod številne organizacije in šolska mladina. Za vojaško četo so stopali aktivni in rezervni oficirji, ki jim je sledila močna četa četnikov, katerim je načeloval podpredsednik Hrovat in krohu. Dalje je stopala godba Sokola I. v civilu pod vodstvom br. Verija Švaljevara, nato pa predstavniki Sokolstva z župnim starostrom br. dr. Pipenbacherjem na čelu, ki jim je sledila dolga vrsta Sokolov v civilu z znaki, naraščala in Sokolice. Nato so se razvrstili Narodna odbrana, Strelska družina in sorodna društva, sledila je železničarska godba, za katero so stopali gasilci, nato Preporodovci z zastavo, izredno močna skupina Tabora z zastavo, nato pa razna strokovna in prosvetna društva. Za njimi je sledila godba so št. akademiki, za njimi pa dijaki in dijakinje srednjih šol pod vodstvom svojih profesorjev in ravnateljev. Dolgi, impozantni sprevod so zaključili

gojenke ženske realne gimnazije v Ljubljani.

Povorka je krenila izpred Mestnega doma mimo škojfe skozi Stritarjevo ulico čez Marijin trg po Miklošičevi cesti, Tavčarjevi ulici in Tyrševi na Aleksandrovo cesto, od tod pa po Bleiweisovi in Rimski cesti, po Vegovi ulici na Kongresni trg, po Selenburgovi in Prešernovi ter Stritarjevi ulici nazaj pred Mestni dom, kjer je bil razhod. Udeleženci povorke so vsi pot ne prestano manifestirali za kralja in Jugoslavijo, vzdikali dinastiji in enotni Jugoslaviji. Meščani so se manifestantom živahno odzivali. Povsod, kjer se je pomikala slavnostna povorka, je tvorila množica spalir, neprestano so se glasili navdušeni vzdikali kralju in domovini. Številni rodoljubni meščani so okrasili okna z lampički, ponekod so gorele tudi svečice. Štiri godbe so neustrašno svirale narodne koračnice in tako močno poživile razpoloženje manifestantov in vsega občinstva. Z manifestacijo je bila res učinkovito zaključena proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Sočani slavijo kralja

Pri »Levu« se je v soboto zvečer zbrala velika družina naše najstarejše emigrantske organizacije. V lepo okrašen dvorani se je zbralo okrog 200 ljudi, praznično razpoloženih. Sredi dvorane je bil postavljen majhen oder, okrašen z državno trobojnico in zelenjem. Nad njim je bila v oviru velikega venca kraljeva slika. Okrog 21. je stopil na oder podpredsednik g. Ivan Sanein, ki je s prisrčnim pozdravom in navdušenimi patriotskimi besedami nagovoril zbrane Sočane. Podal je kratek življenjski Nj. Vel. kralja in s krepkimi besedami izoblikoval njegove velike vojaške sposobnosti, njegovo ljubezen do svojega naroda in njegovo veliko popularnost. Vpletel je v svoj govor narodno tragedijo na Kosovu, ki še danes ni dokončno osvečeno.

Niso se pomehale ovacije kralju, ko se je oglašal Slovenski vokalni kvintet. Narodna himna je zaorila po dvorani. Stojte in s ponosom jo je odpele 200 g. ml. Marica Fakinova, hčerka šolskega upravitelja je nato ljubko deklamirala: Pozdrav kralju. In znova se je oglašila petorica odličnih pevcev z Muhičevim »Mimom« in tremi koračniki: »Kje so tiste stazice, »Dober večer ljubo dekle« in »Deva, to mi povej«. Nedica Ivančičeva je naravnost zadivila goste s svojo deklamacijo dr. Lahove: »Na kraljev rojstni dan«.

Večer je bil obenem posvečen enemu izmed velikih sinov našega ljudstva za mejo — skladatelju Andreju Volariču. V izredno lepih, značilnih obrih je očital predavatelj, sam rojen pod Krmom, skladatelja in njegovo delo, s filmsko točnostjo je podal dogodka, ki so se razpletli v času fašistične strahovlade na Kobaridskem 1922, 27 let po njegovi smrti, ko je topla podivjanih njim srce potrla njegov spomenik in ga sramotno razdejalo. Po predavanju je g. dr. Dragica Klavornova deklamirala Gregorčičev »Domovnik«. G. prof. Bačič se je oglašil z globoko občutenim kratkim zahvalnim govorom. Za njim so se oglašili še pevci z Volaričevim »Razstankom« in prelepo pesmijo »Zvečera«, ki so jo morali ponoviti ter z narodno »Lahko noč«. Slednje sta se oglašila še g. Urbancič in Gabrček, nakar se je tik pred polnočjo zaključil lepo uspeši večer.

Številna obdarovanja na božičnicah

Velika božičnica mestne občine

Socialno politični urad mestne občine Ljubljane stori za lajšanje bede kolikor le more; še več, tu in tam skuša z malenkostmi vršiti pravdica čudesa. Najvidnejši dokaz pomoči mestne občine bednim pa je vendarle vsakoletna božičnica z obdarovanjem velikega števila revne dece. Za »zlat« nedeljo popoldne povabljeni otroci so se v spremstvu staršev ali drugih svojcev, skrbnikov in deloma tudi vodij dečjih zavodov zbrali v veliki unioński dvorani, ki se je ob 15. napolnila do kraja in so bile nabito polne tudi vse galerije. Tisočere oči so zlepe v veliko božično drevo, ki je segalo do stropa in blestelo v svetlem okrasju, tam blizu pa so bile kopice pripravljenih daril. Poleg uradništva socialnega odseka z načelnikom mestnim fizikom dr. Rusom in referentom Juvanom so prišli k božičnici tudi nekateri občinski odborniki in razni mladinojbi.

Božičnica je otvoril g. župan dr. Dinko Puc s prelepim nagovorom, ob katerem je v marsikaterih očeh zablistela solza. Na okusno prirejenem odru je nato sledil mičen božični prizor, pri katerem je razajalo okrog 40 srčkanih angelčkov. Uvečbela ga je učiteljica g. Venceljova. In naposled — ni, naposled je prišlo na vrsto razdeljevanje daril. 359 otrok je bilo obdarovanih z oblekami in blagom, z nogavicami in drugimi zimskimi potrebščinami, vsak obdarovanec pa je prejel tudi vročico peciva, štrukljev in jabolk.

Razdelitev je izvršilo s pomočjo še nekaterih drugih magistratnih uradnic uradništvo socialno političnega odseka, ki je zadnje dni izvršilo mnogo, mnogo dela. Pripraviti toliko zavojčkov, a vse to izven uradnih ur — je požrtvovalnost, ki zasluži veliko priznanje in pohvalo. Vemo pa tudi, da je vsem, ki so tudi letos pripravili tako lepo in obilno božičnico, v najlepše zadoščenje tisti hvalni, blaženi nasmešek, ki je žarel na licih in v očeh obdarovancev in njihovih spremljevalcev.

Na božičnici pri Sočanih

V poznem nedeljskem popoldnevu se je zbralo pri »Levu« toliko Sočanov in prijateljev društva, da je bil prostori salon pretečen. Nad odrom srečal salona je visela slika Nj. Vel. kralja, okrašena s trobojnicami, v bližini je pa stalo lepo okrašeno božično drevo.

Zbrane goste, med njimi predsednika g. župana dr. Puc z gospo in predlo pozdravil načelnik veselničnega odseka g. občinski svetnik Cotar, ki se je tudi prisrčno zahvalil vsem dobrotnikom, raznim trgovcem in zasebnikom, zlasti gospe županji

ljep rojstni dan«. Dalje je učenka Jadranka Zajčeva deklamirala zgodbo iz kraljevega življenja, šolski pevski zbor je pa zapel himno. Ljubka Silva Hillmarjveja je deklamirala pesmico »Vladarju, šolski zbor je zapel »Lepo našo domovino« in »Naprej, sedita je deklamacija male Tatjane Brusove »Naš kralj« in Milene Kremeve »Nj. Vel. kralju Aleksandru za rojstni dan«. Lepa proslava je bila zaključena z narodnimi pesmicami »Ptičica zaprta bila«, »Spod' ptičke pojor« in »V dolini prijetne« in z narodno »Pastiric vie, nato se je pa učenka Marija Oblakova toplo zahvalila Kolaščam in imenu obdarovancev. Vsega skupaj je bilo nito obdarovanih ni manj kakor 280 otrok.

Zgledna človekoljubna prireditve Motokluba Ljubljana

Letos je tudi Motoklub Ljubljana priredil božičnico in je v svojo lepo prireditvijo podal ne samo presenetljivo lep dokaz, kaj vse lahko zmorejo posamezna društva s požrtvovalnostjo članov in prid lajšanju bede, temveč je tudi pokazal, da je takšna gesta zelo, zelo v čast kraljevemu rojstnemu dnevu. Za vse dobro vnetemu predsedniku gosp. Cirmanu so se priključili njegovi zvesti sodelavci, tako poleg ostalega članstva zlasti tajnik Saša Gjud in odbornik Franjo Kham, nadalje podpredsednik Batelj in ostali odborniki. Svojo dobrosočnost so pokazale tudi njihove gospe, zlasti dame Cirmanova, Khamova in Žargljeva. Motoklub Ljubljana je zaradi visokih taks na motorna vozila močno prizadel in se je število članstva letos znatno skrčilo; vendar pa ti, kar jih je, delujejo vzorno vzajemno. To je najlepše dokazala božičnica, ki se je vršila v soboto popoldne v mali dvorani pri Mikliču.

Motoklub je zadnje dni po ogledih najbednejših družinskih stanovanj v Ljubljani, zlasti še na periferiji, izbral 50 siromakov in jim oskrbel izvrstno obutve in nogavice ter jim pripravil tudi lepe zavojke slaščic. Gamljiv je bil pogled na te siromake, ki so prišli v dvorano v spremstvu svojcev, mnogi izmed njih pa vobče nimajo roditeljev.

Ostali praznični dogodki

Sobota in nedelja sta potekali v Ljubljani v znamenju praznov in prireditev, zlasti še božičnic, o katerih poročamo posebej. Neprijetno vreme, ki mori Ljubljano, že nad teden dni, traja naprej. Gosta, vlažna megla se vleče nad mestom, zdaj pa zdaj prši, ulice so polne in blatne. Zato ni čudno, da so jo mnogi ubrali na deželo. Oba dneva je bilo zlasti živahno na Smrtni žal, saj se n. pr. v soboto imeli na hribih krasno vreme. V višini nad 600 m je sence tako lepo in toplo sijalo, da so izloila ki odložili sukne in se prijetno sončili. Kakor daleč pa je segalo oko pod to višino, je ležalo megleno morje.

Oba praznika sta potekla v Ljubljani zelo dostojno. V soboto so bile trgovine ves dan zaprte, zato so pa bile za zlati nedeljo odprte. Bilo je nekaj kupčije, vendar pravijo trgovci, da ta nedelja je dolgo ne zasluži več krasnega pridevka »zlata«.

Nesreče: V Japljevi ulici je 80letni mestni ubožec France Kovar na hodniku padel in si zlomil desno nogo. Mizarški pomočnik France Kastelic iz Podgorje je na Zaloški cesti padel pod voz, ki ga je poškoval na glavi. Reševalna postaja je bila pozvana na pomoč v Puharijevo ulico, kjer se je bil zastopil šofer Milen G. Propeljali so ga v bolnico in mu izprali želodec. Dojem je bilo njegovo stanje izprva kritično, se je zdaj že izboljšalo in je šofer izven nevarnosti. Ko se je vračal brezposelni Sori, ga je srečal njegov svak, s katerim sta že dolgo navzkriž in ga tako pretepel, da so morali Franceta prepeljati v bolnico.

Pričetek priprav za 25 letnico narodnega delavskega pokreta

Razen pokrajinskega sokolskega zleta bo Ljubljana prihodnje leto torišče še ene velike nacionalne manifestacije. V dnevi od 13. do 15. maja bomo namreč proslavili petindvajsetletnico narodnega delavskega pokreta. Da bo proslava izvršena čim lepše in v čim večjem obsegu, ob sodelovanju vseh nacionalnih elementov, kakor to naše narodno delavstvo zasluži, in tudi ob številni udeležbi dragih gostov iz vse Jugoslavije in iz ostalih slovenskih držav, je vodstvo Narodne strokovne zveze danes docela povabilo v magistratno dvorano zastopstva posameznih narodnih društev na posvetovanje. Odziv je bil zelo zadovoljiv. Prišli so zastopniki Sokolstva, Narodne odbrane, JRKD, narodnega tiska, Zveze kmetičkih fantov in deklet, Hubadove župe, UJNZR, Tabora, Sde. Zveze privatnih namočencev. Sloge, Zveze zidarjev in stavbiščnih delavcev, Društva dimnikarskih pomočnikov, Društva uslužbenecv cestne železnice, Društva bolničarjev ter poleg odbornikov Narodne strokovne zveze tudi posamezni zastopniki njenih podružnic.

Predsednik Rudolf Juvan je vso družbo toplo pozdravil, nato pa je spretno zajel zgodovino narodnega delavskega pokreta v Sloveniji in žel za svoj učinkovit, močno pripravljen govor toplo odobravanje. Tajnik Vladimir Kravos je nato prebral osnutek sporeda slavnosti, ki naj bi se vršilo takole: Sobota 13. maja: seja delegatskega zbora, zvečer podoknica Sloge pokrovitelju in kumu prapora banu dr. Marušiću in predsedniku Juvanu, zvečer pa akademiji v Unioinu. Nedelja 14. maja: zjutraj budnica »Sloge«, od osmih dalje sprejemi gostov z godbo, nato slavnostni zbor na Taboru in razvitej prapora. Sprevod po mestu z razhodom na Kongresnem trgu, popoldne pa velika ljudska veselica. V ponedeljek 15. maja dopolne seja Jednote, nato sprejem gostov pri županu dr. Pucu in banu dr. Marušiću, nakar pohito gostje na Bled in v Bohinj.

Po kratkem apelu odbornika Rupnika ki je poudaril potrebo, da vse nacionalne organizacije podprejo narodno delavstvo, so delegati zaporedno zagotovili pomoč in tako je bilo že na današnji seji očitno, da bo proslava zavzela zelo velik obseg in da bo štrnila ves naš narodni in slovenski žuteti živel k manifestaciji za delavske pravice. Predsednik Juvan se je zatorej ob sklepu prisrčno zahvalil vsem, ki so prišli na prvo sejo in že s tem pokazali, da cenijo lelo Narodne strokovne zveze in da so priprav-

Predsednik Cirman jih je v prijaznem govoru pozdravil in obenem opisal, kaj vse so lahko videli člani Motokluba, ko so iskali otroke, vredne vsega usmiljenja. Njegov govor je bil zares presretni dokument o stanju posameznih družin in sirot. Najhušje je, če človek preko zime niti z obutvijo ni založen, zato so vsi člani rade volje žrtvovali, da se bodo obdarovanci lahko novo obuti vrnili z božičnice na svoje domove.

S kratkimi, ali iz vsega srca prihajajočimi besedami se je Motoklubu zahvalil v imenu obdarovancev neki družinski oče z Grajske planote in njegovim besedam so navzoče ženske glasno pritjevale: Bog plačaj! Potem se je začelo obdarovanje. Vsa-kemu so natančno pomerili čevlje in nogavice in jim izročili zavojčke, slednjic pa so jih tudi še pogostili z izvrstno kavo in pecivom. Saj se da vse tako imenitno urediti, če so dobri ljudje voljni: gospe so prinesle potice, gospod Miklič pa je bil hitro pristavil velik lonec kave in mleka in izvršeno je bilo veliko delo človekoljubja. Čast Motoklubu in vsem, ki so pripomogli k tej božičnici.

V Mostah in Štepanji vasi

V soboto popoldne so vrše Kolašice tudi v Mostah obdarovale revno deco. Prireditve se je vršila v Sokolskem domu ob 15., kjer so predvajali film »V kraljestvu Zatoroga« in je Manica pripovedovala pravljice, nato je pa sedela obdaritev. Obdarovanih je bilo 70 siromakov.

V nedeljo pa se je vršila tudi lepa božičnica v Štepanji vasi. V dr. Tavčarjevi sobi Novakove gostilne se je zbrala revna deca in ubožci iz Štepanje in Hradskega vasi ter z Gačjevice. Predsednica štepanjskih kolašč g. Benedekova je pozdravila zastopnike oblastev in goste, zahvalila se je vsem darovalcem, posebno ljubljanskim trgovcem in občinski upravi Dobrunje. Zaključila je z vzklikom kraljevskemu domu, mladina pa je zapela »Lepo našo domovino«. Pod božičnim drevesčkom so bila darila, ki jih je po krasnih deklamacijah dečkov in deklic razdelila gospa predsednica. Obdarovanih je bilo 56 ubožcev.

ljemni sodelovati pri proslavi, ki bo ena največjih v Ljubljani in bo močno podprla pokret za počeno zmago delovnega ljudstva.

Odlični uspehi šentjakobčanov na novem odru

V soboto zvečer so šentjakobčani na svočani in umetniško dostojen način otvorili svoje gledališče v novih prostorih — v dvorani Mestnega doma. Ves večer je bil v znamenju razvoja in razmaha: ko so se igralci preselili iz tesne, mračne dvorane pri Sv. Florianu v hišo sredi mesta, je tudi njihova umetnost na mah storila velik, občudovanja vreden korak naprej. Linhartov »Matiček se ženi« je na novem niti naši Drami ne skorajda dobil podoba, odru skorajda dobil podoba, kakršna niti naši Drami ne bila v sramoto.

Pred razprodanom, do zadnjega kotička zasedeno dvorano, v kateri smo opazili tudi zastopnika prosvetnega oddelka banke upr. prof. Ferjana, obč. svetnika Rebeka, Dachsa in Kosma, zastopnika Slov. Matice, sodnega svetnika in komponista Lajovicja, znanega popularnega gledališkega delavca in pisatelja Spicarija ter še celo vrsto literarnih in umetniških delavcev, je izpregovoril najprej predsednik šentjakobskega društva občinski svetnik Likozar. V kratki, nazorni besedi je orisal rast in razvoj odra, ki je pred dobrimi desetimi leti na skromen način prišel s svojim delom in ki je v tem času dal nad 300 predstav in je z gosposinjami obiskal 16 kraljev izven Ljubljane. Zadnji čas je obisk njegovih uprizoritev tako narasel, da z dvoranco pri Sv. Florianu ni bilo mogoče več izhajati, nazadnje pa je bil prostor društvu celo odpovedan. Mestna občina je takoj šentjakobčanom velikodušno dala na razpolago to dvorano, ki pa jo je bilo treba še z ogromnimi stroški preurediti. Zahvalil se je mestni občini, pred zastoprom pa še tehničnemu vodji Kartinu, ki mu je bil med prisrčnim aplavzom poklonjen majhen dar in cvetje.

Zatem se je v Karusovi režiji vršila premiera Linhartove satire »Matiček se ženi«, ki je po svoji aktualnosti in po umetniško dovršenem podajanju dosegla popoln uspeh. O uprizoritvi, ki spada med najboljše, kar je pri nas dal kdaj kakšen amaterski oder, bo »Jutro« še posebej poročalo.

„Krkina“ prosveta

Rodni družabni sestanki »Krkke«, združeni s predavanji, so se tako udomačili, da jim je številni obisk zagotovljen, čeprav se vrše isti dan še tako pomembne prireditve. To se je vnovič pokazalo v petek zvečer, ko je bila velika kletna dvorana pri Mikliču zapolnena nabito polna, čeprav se je istočasno vršila v Unioinu »Preporodova« akademija. Predsednik Rostan je prisrčno pozdravil vse navzoče, posebej pa še one prijatelje društva »Krkke«, ki so privrati prišli na družabni sestanek. Med njimi direktorja drž. železnice iz Klodiča, dvoranske svetnika dr. Skaberneta, vseuč. profesorja dr. Škerjaja in dr. Polca, deželnega komturja križniškega reda dr. Valerijana Učaka, ustanovno članico go. Amalijo Magdič-Milivojevičevico, ustanovnega člana akad. slikarja Ivana Vavpotiča in druge.

Predavanje podžupana prof. Jarca o Du-lonjski in o Novem mestu pred 50 leti je nudilo pester vpogled v takratne razmere. G. podžupan je zbral za svoje predavanje s skopičnimi slikami mnogo dragocenege fotografскеga materiala in informacij, ki so mu jih preskrbeli župan dr. Režek, odvetnik dr. Vasič, frančiškanski samostan in lekarnar Bergman, vsi v Novem mestu, ljubljanski trgovci Viktor Rohrmann, kmetijski svetnik Vilko Rohrmann in drugi. Kakor je poudaril g. podžupan naj se zbudi več zanimanja za lokalno zgodovino, da se čimprej osnuje — kar si želi novomeški župan — pokrajinski muzej v Novem mestu. Ko je g. podžupan končal svoja vese-zanimiva predavanja, so se mu številni poslušalci zahvalili z burnim ploskanjem. Predsednik Rostan je nato p pozvil občin-

stvo na Silvestrov večer, ki se bo vršil z zelo pestrim sporedom pri Mikliču. Potem pa na ličarini večer proze in glasbeni večer, ki se bosta oba vršila po Novem le-u. Opozoriti je tudi na pravkar izšlo knjigo častnega člana, bivšega deželnega glavarja Suklieta »Sodobniki — mali in veliki«. Nato se je kakor običajno vršila prosta zabava, med katero je neutrudljivo igral jazz Cocon.

To nedeljo popoldne pa je priredilo društvo »Krkke« v Jakopičevem paviljonu koncert z radijskim prenosom. S koncertom, ki se je prvič vršil, odkar obstoji Jakopičev paviljon, je hotela »Krkke« poživiti zanimanje za razstavo, kar se je tudi lepo posrečilo. Pred koncertom je imel aranžer razstave g. Jakac kratek govor, v katerem je poudaril, da so prireditve pod naslovom »Decembrski umetniški živeji« je začel bodočih širših akcij, ki naj bi približale umetnost ljudstvu. Nato je govoril o umetnikih — razstavljalcih.

Ljubljanski kvartet (Pfeifer, Stanič, Sušteršič in Bajde) je nato zaigral Mozarta, kvartet D-dur, II. in III. stavok, in Borodina I. in III. del. Ta prvi del koncerta je bil strogo umetniški in se je zato tudi globoko dojmilo občinstva. Izkazalo se je, da je bila prav srečna zamisel, združiti glasbo z likovno umetnostjo. Za ljubljanskim kvartetom je zaigral še orkester Negode »Balkanske zvokce«, »Slovenske bisere« in »Slovensko koračnico«. Ta del je predstavljal lahko glasbo in je prav tako zelo ugaljal. Razstava v Jakopičevem paviljonu bo odprta do Novega leta vsak dan od 10. do 16. ure. Številne umetnine zaslužijo, da bi si jih vsakdo ogledal in po možnosti tudi kupil. S tem bi bilo zelo ustreženo našim likovnim umetnikom, ki bi imeli na ta način mnogo lepši Božič, kakor se jim obeta. Dosedaj je bilo namreč prodanih le okoli 10 del.

Zamenhofov večer

Naši esperantisti se odločno zavedajo etične krepkosti svoje ideje in se zato marljivo gibljejo. Njihove prireditve vedno razodevajo, s kakšno ljubeznijo se esperantisti oklepajo svojega društva. To je dokazal tudi Zamenhofov večer, ki je bil v soboto v priklupnem salonu hotela Miklič. Udeležba je bila odlična. Večer je otvoril z lepim pozdravom predsednik Herkov, ki se je za ta večer pripeljal iz Zagreba, kamor je bil nedavno službeno premeščen. Narodni himni je šelila esperantska himna, obe je občinstvo poslušalo stoji.

Mala gospodična Leitgebova je prikupno recitala pesem »Nova kanta« (Nova pesem), ki opeva esperantovski program. Podpredsednik kluba dr. Reya je tolmачil naloge slovenskih esperantistov, ki ves svet seznanjajo s kulturnimi dobrinami Slovenije, zlasti pa propagirajo in prevajajo slovensko literaturo. Te esperantske prevode objavljajo v svetovnih esperantskih listih. Recital je prav lepo svoj prevod odlomka iz Murnikovove »Matjažev Matjaž«. Prevod je prav poseben in je vzbudil med občinstvom mnogo smeha, dokaz, da je Murnikovo delo še danes aktualno, čeprav tokrat v esperantskem jeziku. S tem so esperantisti poostili tudi spomin pred kratkim umrlega slovenskega humorista. Plošča je zaigrala arijo iz »Carobnega strelca« in predsednik Herkov je pravilno pripomnil, da je to dokaz, da je esperantski jezik tudi muzikalčen. Tajnik kluba je spretno sestavil iz društvene korespondence esperantsko predavanje in pokazal, da imajo naši esperantisti pisemne zveze z vsemi kontinenti in da esperantsko gibanje res objema ves svet. Predavanje so spremljali skriptične slike.

Pred in po predavanju je platno kazalo človekoljubne poteze ustanovitelja esperantske gibanja dr. Zamenhofa. Vse točke so dosegle tople aplavze. Po oficelnem delu je mladina malo razajala, da je bilo koristno združeno tudi s prijetnim.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih žvrc, pri bolečinah v kolku, zasoplenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, poboitosti povzroči naravna »Franc Jožefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesja in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravilniki uporabljajo »Franc Jožefovo« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Nova kovnica 20 dinarskih srebrnikov

Mojstrana, 18. dec.

Mojstrana ne zaostaja v nobenem oziiru za drugimi kraji naše ožje domovine. Napredek se kaže povsod. Naposled je naš kraj doletela celo še ta nesreča, da smo dobili lastno kovnico srebrnega denarja. Kovnica je bila ustanovljena pred kratkim in nameščena v neki bajti, stojič ob glavni cesti od Mojstrane proti Jesenicam. Lastnik bajte je drvar in oglar Anton Sturm in stanuje s svojo mnogoštevilno družino, s 6 otroki, v njej. Ustanovitelji podjetja so Šimen in Martin Pokljukar ter Anton Sturm, ki je dal na razpolago prostor v svoji hiši. Sturm je tudi preskrboval potreben material za izdelovanje novcev. Vsi trije so po poklicu drvarji in oglarji in so pač hoteli posledice svoje brezposelnosti omiliti s tem, da so začeli izdelovati srebrnike. Značilno je, da so spravili na ponarejanje denarja ljudje, ki so skoro nepismeni.

Novo podjetje je že pri začetku polagalo premalo važnosti na tajnost patenta in na solidnost blaga. Vsi nedostatki so spravili podjetje v hud položaj, zlasti še zaradi budnih oči orožništva. Sturm je moral s ponovo pod pazduho, v kateri je topil material, in v družbi glavnega činitelja Šimna Pokljukarja v sodne zapore v Kranjski gori.

Pri ljudeh z nerodnim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franc Jožefove« grenčice, če ga popije vsak dan zjutraj na tešče, lagodno mlo iztrebljanje črevesja. Zdravniki za srčne bolni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franc Jožefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe »gignro in brez neprimike.« »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in eperijskih trgovinah.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Številčno izenačevanje obeh spolov

V Angliji je izšla statistika, ki se konča z zaključkom, da prinaša prihodnost žensk sedanjost. Gre v prvi vrsti za ženske, ki so v moških letih, to je med 20. in 30. letom. Ženske v te starostni dobi imajo danes trikrat boljše izgledne za moške kakor l. 1914. Leta 1. 1922 pa so se moštvo ne šanse za ženske spol celo posredmerile.

Takrat — pred desetimi leti — so namreč našli v Angliji 4 milijone 790 moških kandidatov, skoro za pol milijona več kakor je bilo vseh moških v dobi za ženitev. Danes se je število razmerje med moškimi in ženskimi spolom znatno izboljšalo. Statistika navaja namreč 4.176.000 žensk, katerim stoji nasproti 4 milijone moških. Pa ne samo število razmerje med obema spoloma se je izboljšalo, ampak tudi moštvo, odnosno žensitvena doba se je znižala od 26 in pol leta na 25 let. Ta dejstva so ženski spol na Angliji močno moštvo vrstostila.

Neka znana dama iz angleške družbe, ki je skozi trideset let zbiral v svojem salonu angleško mladež, se pri tej priliki spo-

minja malih tragedij, ki so se tako rekoč pred njenimi očmi odigravale med vojno. Pri vsem svojem trudu, da bi preskrbel vsaki obiskovalki salona primerne partnerje, se ni število obeh spolov nikoli ujemalo. Bilo je vedno več žensk nego moških. Tako se je običaj snubljenja prav za prav obrnil, kajti namestu da bi moški snubili ženske, so ženske obtevale moške, in to celo vse prej kakor na diskreten način. Danes se je tozadevni položaj izboljšal in gostiteljica že lahko izbira med možmi, ki jih želi predstaviti svojim obiskovalkam. Dekleta pa so postale zaradi večje izbire moških rezervirane, kar se jim vsakakor bolj prilaga in povzdičuje njih voljo.

Johnsonova leti v London

Po neuspešnem prvem poskusu povratnega poleta iz Kapskega mesta v London, se je Amy Johnson-Mollisonova dvignila drugič v zračne višave in nastopila vožnjo proti Londonu. Letalko so opazili zadnjič nad Luando v Kongu, vendar je Mollison izjavila, da se ne boji za njeno usodo.

Munch — 70 letnik

Norveški slikar Edvard Munch, najmarkantnejša osebnost med sodobnimi slikarji v skandinavskih deželah, obhaja 12. decembra 70letnico rojstva.

Najsiromašnejši kralj na svetu

Iraški kralj Fejsal, čigar država je najmlajša članica Društva narodov, je eden najsiromašnejših vladarjev na zemlji. Njegov oče, pokojni kralj in kralj Hedžasa, je bil imovit, a zelo skop mož. Imel je baje nad milijardo Din gotovine. Ker pa je v zadnjem letu svojega življenja izgubil mnogo zemlje na Ibn Sauda, se je njegovo imetje zelo skrbilo. Na Cipru, kjer se je naselil kratko pred smrtjo, se je dal proglasiti za bankrotnega, ko ga je neki čevljar terjati plačilo za par čevljev.

Fejsal pa je tisto malo denarja, kar ga je rešil pri katastrofi svojega očeta, naložil v zemljišča pri Bagdadu. V zadnjem času pa se mu ta zemlja nič ne rentira, čeprav jo na moč intenzivno obdelujejo. Zaradi tega je kralj navezan izključno na plačo, ki mu je dovoljuje parlament, in čaka vsak mesec nestarno kakor njegovi uradniki, kdaj bo zopet prvega. Njegova mesečna plača je skromna. Znaša borih 4000 Din. Večji del tega denarja izda za svoj dvor, za uradništvo, služabništvo in slično. Ko plača vse in odpravi običajne prošnje, mu ostane komaj 2000 Din. Od te plače pa mora dovoljevati apanaže princem in princesam ter šerifom. Fejsalova šatulja je torej vedno prazna in ko je pred časom prejel od nekega sorodnika v Kairi prošnjo za posojilo, mu je poslal maiben zmesek s pripombo, da je to zadnji novic, ki ga premore.

Ladja v ognju

Iz Kartagene v Kolumbiji poročajo o hudi nesreči na morju. 120 km južno od Kartagene je izbruhnil na obrežni ladji »Atrato« ožen. Potniki so se tega tako prestrašili, da so začeli ekskatati v morje, kjer so jih požrli morski volkovi. Rešilo se je samo 15 oseb, ki so se pripeljali na kopno z rešilnimi čolni.

Milijonski zaklad na dnu morja

Na Švedskem so se začele priprave za dvig l. 1917 blizu finskega arhipela pogreznjene ruske vojne ladje »Car Peter Veliki«. Ladja je vozila s seboj v trenutku katastrofe skoro za pol milijarde Din zlata. Švedski korvetni kapitan grof Wachmester se je v tej zadevi nedavno mudil na Finskem, kjer je s kuratorjem finskega Narodnega muzeja študiral na zemljevidih natančen položaj mesta, kjer se je ladja potopila.

Veliko izbero mladinskih in drugih leposlovnih knjig za

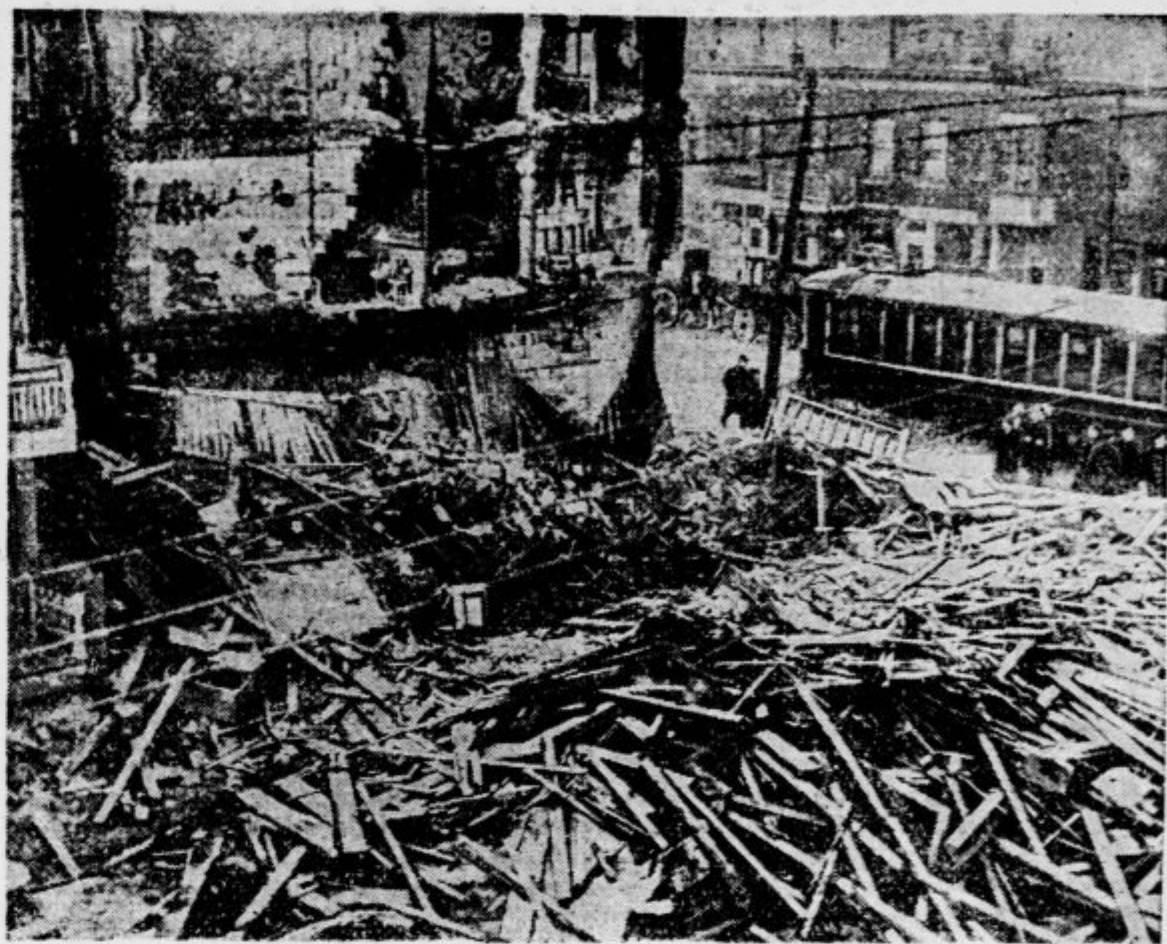
Božična darila

ima v zalogi

Knjigarna Tiskovne zadrage

V LJUBLJANI, Šelenburgova ulica 3.

Posledice triurnih eksplozij v Montrealu

V kanadskem Montrealu se je pred kratkim primerila serija eksplozij, ki so v mestu povzročile paničen strah. Na več krajih je nenadoma razpokal tlak in iz zemlje so začeli sikati plameni. Naposled so se začele tudi podirati hiše. Eksplozije so trajale cele tri ure. Šele pozneje so dognali, da so eksplodirali plini, ki so se nabrali v predorih pod zemljo. Na sliki vidimo razvaline takšne hiše, ki se je podrla, pri čemer je bilo ubitih 12 ljudi.

V šestih mesecih pognal milijon dolarjev

Ameriška policija je prišla milijonarja Davisa, ki je pred pol leta ponesel milijon dolarjev vlog in izginil. Aretiranec je imel pri sebi samo še 200 dolarjev, ostalo vsoto je pognal. V celici, kamor so ga zaprli, pa se je pozneje obesil.

Velegolufija pri praških bankah

Praška policija je aretirala dve ženski, 32 letno zasebno nameščenko Skalo in 35 letno Seidlovo. Obe sta izjavili od treh praških zavodov z rafiniranim trikom 1 milijon 310.000 Kč. Seidlova si je namreč preskrbela lažne listine in se je izdajala za hišno posestnico. S pomočjo Skalove je prepisala hipoteke v treh bankah na svoje ime, nato pa dvignila denar, ki se je pri aretaciji do zadnjega vinarja našel pri goljufici.

Smrt nestorja poljskih učencakov

Iz Varšave poročajo, da je umrl tamkaj nestor poljskih učencakov, znani filolog in slovnica prof. Adam Anton Kryński. Učakal je čestitljivo starost 89 let. Pokojnik velja za reformatorja poljskega pravopisa in je značilen, da je postal žrtev prometne nesreče.

Vpraša me prijatelj Jaka, kje naj jutri me počaka. Odvrnem mu, no, to se ve: Pri Slamiču, nikjer drugje!

15072

Iz akvaristove torbe

O IZLETIH IN O VODENICI RIE

Ker se je letošnja pomlad dolgo obotavljala, nam je poklonila jesen mnogo toplih dni kot odškodnino za mraz, ki je prenehal se le maja. Zaradi tega mraza v pomlad se je tudi priroda prav pozno prebudila. Akvaristi so gotovo opazili, da so se vršile svatbe ribic kasneje kakor navadno in da so se prebudile rastline prav pozno iz zimskega sna. Po mladitvi sodeč, je mnogo rib prenehalo z drstjo šele avgusta, ker je bilo videti še v septembru nič koliko najmlajšega zarca, kateremu je mila topla jesen omogočila razvoj vsaj v toliko, da ho za silo kljuboval zimi in mrazu.

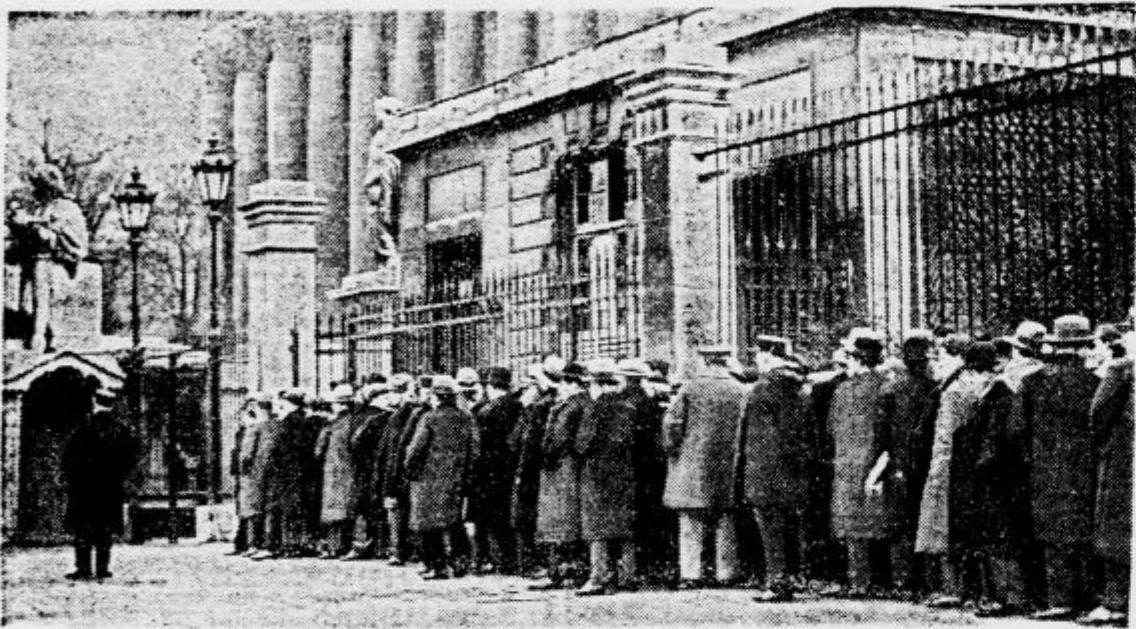
Dne 6. t. m. popoldne sem akvariral v dveh jamicah pri Brezovici, ki sta v avgustu usahnili, napolnili jih je pa jesensko deževje. Iz dna so prilezle živalice, ki so se zarile za časa suše v vlažno blato. Prirčale so tekotom tople jeseni tudi razne vrste vodnih kebrov in žuželk, priromali so pupki in žabe, tako da sta jarnici pokazali v pozni jeseni isto sliko, kakor v maju, samo globočkov nisem več opazil, ker so zaradi suše izumrli. Ko sem obšel jarnici, so cmoknile v vodo razne žabice, kar je prava redkost v božičnem mesecu. Naravno, da je to top-

lo vreme vzbudilo tudi razne mušice, ki so lačnim žabicam dobrodošle. Videl sem nič koliko polžev iz roda Limnaeide, v katerega spadajo tudi mlakarji, pupke, obrobljene kozake pri svatbi, lakofile in druge kebre, mnogo ličink kačjih pastirjev in druge v take jarnice spadajoče živalice. 8. decembra sem akvariral na Rakovi jelši. Jarek je bil pokrit z ledenimi šipami in navidezno mrtev, samo pod nekim mostom sem zagledal ribice. Bile so črnovke, pisanci, kleni in pezdiki v svatbeni obleki, vrhu tega sem začel z mrežico zanimive ličinke, ki si napravijo hišico s kratkimi, 3 do 5 mm dolgimi koščki vodnih rastlin, lubja in drugega materiala, ki ga s svojimi kleščami odščipnejo. Tudi prazne lupine malih polžev povežejo v podolgovate, tulcu podobne hišice. Dne 6. decembra sem vzel domov ličinke kačjih pastirjev, polže in kebre, 8. pa parček pezdikov, ki se v ribogojnici živahno sučeta okrog školjke. Gledati v akvarij, v katerem so poleg rib tudi druge, ribam neškodljive živalce, je silno zanimivo in poučno. Akvarist pri svojih akvarijih gotovo ne pozna dolgočasje.

Danes si ogledam dve boleznici, ki sta si po vnanjih znakih zelo slični, vzkrota sta pa dokaj različna. Prva je vodenica, posledica zaprtosti po enolični hrani. Ribam dajemo živo hrano; na nastrogano meso, na pisclidin in na druga hranila pa denemo kapljico ricinusa, nakar se život odpre. Drugo bolezen imenujemo Lepidorthosis contagiosa. Pri obeh boleznih se najejo luske. Povzročitelj te bolezni je bacil pestis Astaci (račja kuga). Tipičen znak je otrplost repa in neka vodena tekočina med naježenimi luskami in kožo, ki jo izbrizgnemo s pritiskom prsta na luske. Oboleni ribe dihaajo naglo, stoji mirno, potem se obrnejo na hrbet in poginejo. Krepkejšje ribe utegnemo ozdraviti v tekoči vodi. Drugih sredstev ni. Oboleni ribe oddvojimo, akvarij pa uredimo na novo. Po dr. Hoferju ne delujejo omenjeni bacil pri ribah tako katastrofalno, v telesu raka se pa virulentnost silno poveča. Ta bacil so iskali znanstveniki in strokovnjaki dolgo brez uspeha. Tudi pri nas sta se trudila svoječaso gg. Hubad in Franke, da ugotovita pravega povzročitelja te bolezni, ki je uničila v kranjskih vodah vsa ona bitja, ki jih je, po Erjavcu, nedolžno vojak stare cesarske dobe in gostilničar opisal nemškemu gostu: »Schneidermeister, rote Mondur, zuruckmarschier«, pri čemur je mislil na raka. Bacil pestis Astaci napada ribe na mestih, kjer so luske iz katerega koli vzroka odpadle. Zdravih rib, ki nimajo nobenih defektov na luskah in na koži, se ta bacil ne loti. Bolezen traja 3 do 4 tedne, v teku katerih se najejo vse luske od repa do glave. V ribogojnici trpe na vodenici navadno lene ribe, kakor so zlasti koreslji, zlati krapi in koprenke in tudi te samo pri enolični hrani. Bacil pestis Astaci pa prinesemo lahko domov iz potokov, kjer so oboleni in mrtvi raki. V solnih ribogojnicah, katere ljubitelji vsakodnevno neguje, je ta bolezen redkost. V ribnikih, kjer je mnogo rib na razmeroma majhnem prostoru, zlasti če je v zvezi s kakim gnojščem, jo pa utegnemo opaziti.

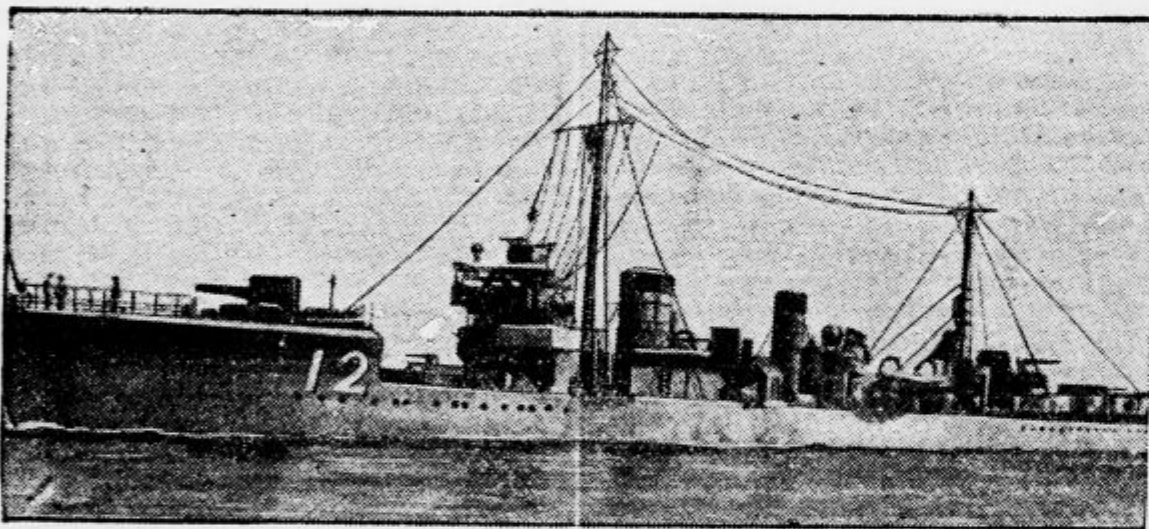
O. S.

Množica čaka na Herriotov padec

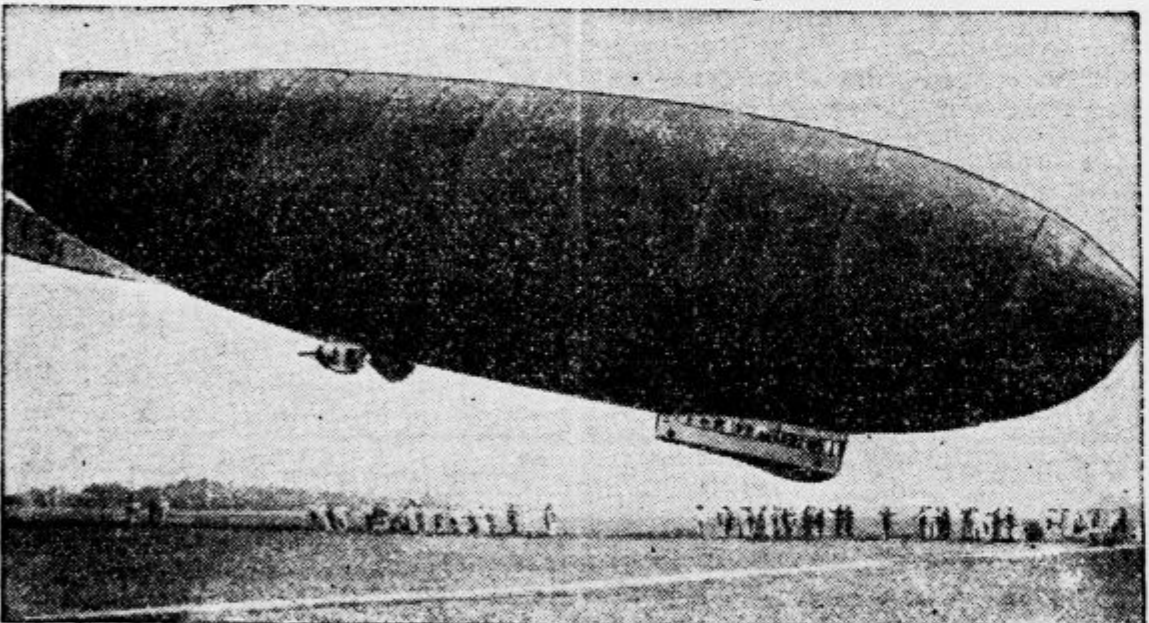
Med usodnim glasovanjem v francoski zbornici je čakala pred poslopjem parlamenta ogromna množica, kakšen bo izid glasovanja.

106 žrtev japonskega rušilca

Sto milij od nabrežja pri Formozi je utonil japonski rušilec »Savarabi«. Rešilo se je samo 14 moštvo posadke, vsi ostali so se z ladjo vred pogreznili v hladni grob.

Japonska odslavlja edini vojaški balon

Edini vojaški balon, ki ga je doslej imelo japonsko zračno brodogovje, so izločili iz prometa, ker je bila korist od njega enaka ničli.

Mih. Zoženko:

Tri smešne iz Rusije

Mož brez predsodkov

Bilo je v polnem vagonu moskovskega vlaka. Debelušast državljani je rezal kruh in mu je nož padel na tla. Soseda debelušastega državljanja je rado vedno vprašala: »Kaj je padlo, batjuška, nožiček ali vilice?« »Nožiček,« je nejevoljno odgovoril državljani in širil z roko po tleh. »Moški pride,« je dejala državljanka. — »Če je nadel nožiček, tedaj prav gotovo pride moški...«

Moj sosed se je zelenimi ovijalkami in z vrečo na hrbtu, se je namah razburil. Kar višnje je postal od jeze. »Sram vas je lahko, da imate še v dvajsetem stoletju take predsodke in vraže.«

Državljanke je prestrašeno pogledala mojega sosedu. »Tako pravijo,« je dejala. »Če pade nož, tedaj pride moški, če pa vilice, potem pa čisto gotovo ženska... Saj ne rečem, da je to res... Tako pač pravijo...«

Moj sosed se je pomilovalno nasmešnil. »Ta je pa dobar!« je dejal. »Povsod okoli elektrifikacija, kolektivizacija, tu pa taki predsodki...«

Sosed je pomolčal, se obrnil k meni in iznova izpregovoril, toda tako, da so ga lahko vsi slišali.

»Da, tovariš, povsod okoli je elektrifikacija, vrag vedi, kakšne velike ideje nas obdajajo — borba za religijo nas vleče v svoj metel, tukaj pa, pomislite, tukaj je na popolno neznanje in meščanski predsodki.« »Nu, saj to ni povsod,« sem dejal.

»To na stvari prav nič ne izpremeni,« je mračno dejal sosed, »jaz sem se samo zaradi tega ločil od svoje žene.«

»Česa ne poveste?« »Bogme,« je dejal. »Čeprav nisem v stranki, vendar ne morem živeti z meščanko. Pomislite, tovariš, šest let sem živel z njo, zdaj pa ne morem več. Zda jo drugi časi... Prosil sem jo, na kolenih sem jo prosil: pusti, sem dejal, Katerina Vasiljevna, pusti tiste neumnosti, zlepa ti pravim, izbeži se vseh meščanskih predsodkov in vraž. Pa ni pomagalo. Če je nož padel na tla — moški bo prišel; če je srečala popa na cesti — nič dobrega se nam ne obeta; če se ji je zaletelo — to spet nekaj pomeni... Tje!«

»In zato ste se ločili od nje?« »Bogme, prav zato,« je dejal sosed. »Pa tudi drugače se je prišla sila čudno vesti... Prosil sem jo in prosil, pa ni hotela... S tako prisiljeno žensko nisem mogel več živeti... Zda pa se peljem v Moskvo. In če v Moskvi srečam pravo, pravilno državljanko brez predsodkov, se bom kar precej oživil z njo. Samo vražanje je, če jo bom srečal. Kar malec dvomim...«

Sosed je umolknil, zvil cigareto in prižgal. Potem se mu je kolenilo in je dejal: »Nekdo se me je spomnil...«

»Tvoja ločena žena je bila, nihče drugi, pri moji veri,« se je s sočutjem oglašila državljanka. »Bog ve, kako ji gre?«

»Čisto mogoče. Mogoče se me res spominja. Ampak nič li ne morem pomagati, sama je kriva,« je odgovoril državljani in pljunil na tla.

Potopljena hišica

Sel sem nekot po Vasiljevem Ostrovu, pred sabo ugledam hišico, prav majhno hišico.

Streha in dve nadstropji. Gori na vrhu je še dimnik in z njim je opis hišice skoroda pri kraju.

Kakor rečeno, hišica je majhna. Če bi upravedno* stopil na rama, bi prav lahko dosegel drugo nadstropje.

Niti zmenil se ne bi bil za to hišico, če ne bi neka kanala z drugega nadstropja pljunila name.

Nekaj krepkega sem mu hotel reči, dvignil sem glavo — nikogar ni bilo. »Skril se je, lump,« si mislim. Z očmi sem pričel šariti po hiši. Gledam in vidim, v drugem nadstropju je pribita nekaka spominska plošča. Na deski je napisano: »Do sem je segala voda 23. septembra 1924.«

»Oho,« si mislim, »to ti je bila povodenj. Kam so se etanovale neki poskrili, ko je na voda segala prav do vrhnega nadstropja! Čisto golovo so zlezli na streho...«

Pred očmi so se mi pričeli risati grozne slike. Kako je voda dosegla prvo nadstropje in naraščala tla do drugega. In stanovaleci, kako so stanovaleci pometali vse svoje preči in ležali na streho, polni strahu in obupa. In k dimniku so se privezovali, z debelimi vrvmi so se pritrdili, da jih burja ne bi odnesla.

Tako so se mi pričeli smiliti, da sem kar pozabil na tisto, kar si je bil pravkar nekdo dovolil.

Namah se je odprlo okno in oglašila se je stara baba.

»Kaj pa iščeš, batniška?« je vprašala. »Ali si iz urada za socialno zavarovanje ali pa morda kak agent?«

»Nak, pravim,« ne eno ne drugo. Samo tistole tablico sem videl in kar groza me je, »Upravljaljšij domom — hišni upravitelj.

še se spomnim, kako visoko je bila voda tu pri vas. Prav gotovo so te z vrvoj privezali k dimniku, a?«

Starka me je divje pogledala in naglo zaloputnila oknice.

Na prag je stopil rejen možak v telovniku in me nemirno opazoval:

»Kaj bi pa radi, državljani?«

Jaz mu pravim:

»Ali mi niti toliko ne privoščite, da bi si pošteno ogledal vašo hišico. Nič ne bi rekel, če bi bila to kaka navadna hišica, toda takole je pa že vredno pogledati. Veste, tisto tablico sem opazil, pa sem si mislil: strašno me moralo biti.«

Možak se je nasmešnil in dejal:

»Kaj še, saj ni bilo tako,« pravi. »Nak, čisto drugače je bilo. V našem rajonu je pa glavcevi nič koliko. Zmerom so trgli faktično višino z zidu. Potem smo jo na višje pritrdili. Zda jo pustijo pri miru. Tudi svetilko pustijo. Previsoko je vse skupaj... Kar se pa vode tiče, je segala tja do kolena, če ni bila še nižja. Kura bi jo čisto lahko prebredla.«

Kar za malo mi je bilo zaradi te faktične višine.

»Na dimnik bi jo bili obesili,« sem dejal. On pa najaz:

»Če nam še te ne pustijo pri miru, jo obesimo na dimnik; nič lažjega kot tot.«

»Nu, vrag vas vzemi,« sem dejal. »Pa uto-nite.«

Soprog

Državljan, kaj se godi na družinski fronti? Moške popolnoma zatirajo. Zlasti tiste, katerih žene se ukvarjajo z naprednjaškimi vprašanji.

Primerilo se mi je nekaj prijetnega. Pridem domov. Stopim proti svojemu stanova-

nju, potrkam na svoja lastna vrata — ne odpre mi.

»Manuša,« rečem svoji soprogi, »jaz, Vasilja, sem vendar prišel.«

Molčala je. Vse je bilo tiho.

Nenadoma se razleže za vrati glas Miške Bočkova. In Miška Bočkov služi v istem uradu kakor moja soproga.

»Oj,« je rekel, »ti si, Vasil Ivanovič? Čez eno minuto ti odpremo. Počaka, prijatelj, le trenutek.«

Zadelo me je, kakor bi me bil kdo lopnil po glavi. — Državljan — sem si mislil — kaj se vendar godi na družinski fronti, mož ne puste več noter?

Prosil sem zelo vljudno: »Odpri,« sem dejal. »Miška, zajec... Ne boj se, ne bom se s tabo bil.«

Jaz se, veste, zares ne morem biti. Postava sem take, dovolite, majhne in nežnega stava. Torej: jaz se ne morem biti. Poleg tega pa še moj želodec ob hitrem premikanju daje takšne glavoše od sebe. Zdravnik pravi: Hrana vam tako muzicira... In zame ni baš prijetno, da muzicira. Na kakšen način mi gre tukajle muzicirati! Torej skratka, jaz se zategadelj ne morem biti!

Začel sem mlatiti po vratih. »Odpri,« sem rekel, »potepuh tič.«

On pa je dejal: »Ne butaj ob vrata, hudič ti! Koj ti odprem.«

»Državljan,« sem dejal, »kaj pa je to?« Z mojo ženo se zapira v stanovanje in jaz bi se ne smel pritakniti vrat in ne butati. »Odpri,« sem rekel, »ali pa ti napravim karambole.«

Dejal je: »Vasil Ivanovič, počaka, vendar malec. Sedi,« je rekel, »na hodniku na kovčiči. A ne butaj vendar na majhno svetilko. Nalaz se mi ti jo pustil tamkaj, da ti ne bo treba sedeti v tem.«

Sportna nedelja

ASK Primorje jesenski prvak LNP

Z zmago Rapida nad Železničarjem se je včeraj zaključilo jesensko prvenstveno tekmovanje — Primorju sledijo I SSK Maribor, SK Rapid, SK Ilirija, SK Železničar in SK Svoboda — SK Celje jesenski prvak celjskega okrožja — Pomoč za brezposelne nogometaše — Kritika dela JNS v preteklem letu

Ljubljana, 18. decembra. Z današnjo tekmo med Rapidom in Železničarjem v Mariboru se je zaključil jesenski del nogometnega prvenstva LNP. Jesenski prvak je postal ASK Primorje, ki je s 7 točkami stopil na čelo tabele. Odločitev o tem je padla sicer že predzadnje nedeljo pri tekmi Maribor : Rapid, vendar pa je bilo teoretično še mogoče, da Železničar doseže isto število točk kot Primorje. Vendar pa bi bil moral Železničar danes zmagati z 9:0, da bi mogel prehiteti Primorje. Oddati pa je moral dve točki Rapidu ter se tako plasiral na predzadnje mesto.

Primorje je edini klub, ki v jesenskem delu prvenstva ni bil poražen. Na tem sledita Maribor in Rapid le z eno točko razlike, je vzrok v tem, da je Primorje igralo trikrat neodločeno. Vsekakor je Primorje zaslužno zasedlo prvo mesto. Tudi njegova gol diferenca je najboljša od vseh. Prav odlično sta se držala dva mariborska kluba. I. SSK Maribor in Rapid, ki sta s 6 točkami zasedla drugo in tretje mesto. Dokaj nesrečno se je odrezal dosedanjí prvak SK Ilirija, ki je prišel na četrto mesto. Konac tabele tvori ljubljanska Svoboda, kateri je uspelo doseči le eno točko, to pa od jesenskega prvaka Primorja.

Odločitev o definitivnem prvaku bo seveda padla šele spomladi. Pri tem pa treba poudarjati, da položaj ASK Primorja klub temu, da stoji sedaj na prvem mestu, ni prav trden. Prvo mesto mu ogroža zlasti I. SSK Maribor, ki bo spomladi večino tekem s svojimi nasprotniki igral doma. Diference v točkah med prvimi petimi klubi so majhne, zaradi česar bo spomladansko prvenstveno tekmovanje prav zanimivo in je pričakovati napetih borb.

V naslednjem kratkem pregledu zmag in porazov posameznih klubov.

Primorje je zmagalo dvakrat. Trikrat je igralo neodločeno, poraza pa ni utrpelo nobenega. Maribor je dosegel tri zmage in dva poraza. Isto velja za Rapida. Ilirija je zmagala dvakrat, dvakrat je bila poražena, enkrat pa je igrala neodločeno. Isti uspeh beleži mariborski Železničar. Zadnji v tabeli Svoboda pa si ni mogel priboriti nobene zmage. Le enkrat je igrala Svoboda neodločeno, štirikrat pa je bila poražena.

Končna slika jesenskega prvenstva je:					
Primorje	5	2	3	0	11:6
Maribor	5	3	0	2	17:11
Rapid	5	3	0	2	12:12
Ilirija	5	2	1	2	12:12
Železničar	5	2	1	2	12:14
Svoboda	5	0	1	4	5:20

SK Rapid : SK Železničar 3:2 (3:0)

Maribor, 17. decembra. Z današnjo tekmo, ki sta jo odigrala SK Rapid in SK Železničar na igrišču I. SSK Maribora, je zaključil jesenski del domačih prvenstvenih tekem. Kljub poznemu terminu, ki doslej ni bil običajen, so vremenske prilike omogočile reden potek igre. Igrarje je bilo vzorno prirejeno in tudi obisk je bil v skladu z važnostjo tekme, ki je imela odločilno vlogo pri določanju odnosa petega mesta. Brez običajne predtekmene sta točno ob 14.15 nastopila nasprotnika v naslednjih postavah:

SK Rapid: Herman—Barlovič. Flak—Gomol, Seifert, Fuškar—Heller, Venko, Baumel, Hardinka, Pišof.

SK Železničar: Mahajnc—Bačnik, Wagner—Frangč II, Frangč I, Glavič—Romjak, Pavlin, Efferl, Konrad II, Pezdliček. Kakor je bilo pričakovati, moramo tudi to tekmo uvrstiti med prvenstveno srečanje z vsemi vrtilinami in hibami, ki so spričo značaja tekme neizogibne. Vseh 90 minut ogrožene borbe je bilo prepletenih z nebroj razburljivimi fazami, enako pa z nič manj prav nepotrebnimi izmenjavami nesportnih gest. Polčas niso ločili tekmovalca je časovno, temveč tudi po nadmoči Rapida, odnosno Železničarja. Dočim je Rapid v prvem času zaslužno šel v vodstvo, je Železničar v drugem polčasu upravičeno beležil dva uspeha in tudi tretjemu ne bi bilo mogoče odreči upravičenosti, tako da bi bil neodločen rezultat še naj-

Prijatelj, sem dejal, »drugi tovariši kako morete loviti ob taki priliki s soprogo z mirnim glasom govoriti o svetiljki. Kaj se vendar godi tu?«

On pa, veste, govori zmerom skozi vrata. »Ah,« je dejal, »vedno si bil, Vasilič Ivan, neoprstanški državljani. Tako nepristanški bode tudi umrl!«

»Naj bom nepristanški sem rekel,« ali jaz bom kaj poletel policiji.

Takoj sem stekel dol k policaju. Policaj je dejal:

Mi, tovariši, ne moremo ničesar. Če bi vas hoteli ubiti ali pa n. pr. pri splošnem družinskem prepiru vreti skozi okno, tedaj bi morali kaj storiti... Toda tako — je rekel — se ne godi pri vas nič posebnega... Vse je normalno. Vi pa, je dejal, teciše če enkrat tja! morda vas bodo sedaj pustili noter.

Letim nazaj — in res, čez pol ure odpre Miška Bočkov vrata.

»Pridite noter,« pravi, »sedaj je dovoljeno. Stopim nazaj v sobo. O ti moj bog, vse je bilo polno dima, vse je bilo umazano, vse v neredu. In sredi sobe sedi pri mizi eden ljudski, štiri ženske in štiri moški. Pa pišejo.

Ali je bila tu kaka seja? Vrag vedi. Pogledali so me in se pričeli smejati.

In njihov napredni tovariš Miška Bočkov se je akcionil nad mizo in se tresel, veste, od smeha.

»Oprostite,« je dejal, »pardon, da smo se vam smejali. Hoteli smo samo vedeti, kaj stare moški dandanes v takšnem primeru.

Dejal sem strupeno: »Ne bi se smeli smejati. Če imate kako sejo, bi morali to povedati. Ali obesiti na vrata kak listič. In na splošno, sem rekel, če kje kajdijo, je treba tudi prezačiti.

Sedeli so še nekaj časa in potem šli. Nisem jih zadrževal.

bolje odgovarjal razmerju sil in znanju obeh enajstov.

Pri presoji posameznih formacij bi se dale primerjati obe napadalni vrsti takole: pri Rapidu je izrazito prednjačil Venko, ki edini razpolaga s primernim starostom. Prihaja se mu je Pišof, ki pa v zaključnih potezih preveč okleva. Notranja trojica sicer tehnično ni slaba, ni pa medsebojno uigrana. V kriški vrsti je brez dvoma najboljši mali Fuškar, ki je dobro zadrževal naval Pezdlička. Seifert je nepopoljšljiv in ga je zaslužno zadela izključitev. V obrambi, ki sicer ni znala graditi, pač pa razdirati, je bil tudi do izključitve Barloviča, ki je to pot morda preveč predčasno zapustil igrišče, koristnejši Flak, ki je imel v drugi polovici v Hellerju nezanesljivega partnerja, tako da je bila njegova pomoč čisto tudi na levi strani potrebna. Vrtar Herman je v drugem polčasu in zlasti proti koncu igre, ko je izenačenje viselo v zraku, čisto v signumem stilu preprečil Železničarju uspeh.

Železničarji niso igrali slabše, kakor v dosedanjih tekmah. Razlika je bila le ta, da jim sreča ni bila naklonjena, kar velja zlasti za drugi polčas. Vrtarju Mahajncu bi se mogel očitati tretji gol. Na prvem голу pa je soudeležan s tem, da je s prestopom zakrivil kazenski strel. Ostala desetorica je grešila zlasti v tehničnem pogledu, ker ni uporabljala proti načinu Rapidove igre edino uspešnega sredstva prizemne kombinacije, ki ji je sicer dosegla, če igra z nasprotnikom istega sistema. V obrambi je Bačnik prekalš Wagnerja. V kriški vrsti, ki nosi pretežni del krivde na porazu, pa je bil mogoče zadovoljiti le Frangč I. Odločitev je bila odvisna od Pezdlička, ki pa je bil v tej tekmi premalo živahen. Inicijativne je bil poleg Pavlina, ki pa je skupno z Barlovičem moral zaustaviti teren, edino Seifert. Ni pa odrekati Železničarjem izredne borbenosti, ki bi, če bi trajala tekma še pet minut, zadostovala za remis.

Pevalok iz Ljubljane ni sodnik večjega formata. Dokazal je sicer, da razpolaga s potrebnim teoretičnim znanjem in da je strog ter objektivni, ali živčno ni dosegel 90 minutam, tako da je po brezhibnem uvodu, čim se je tekma nagibala h koncu, vidno popuščal.

Gole so zabil: v 2. min. Venko iz prostega strela, v 17. min. Hardinka po lepem predlošku Venka, v 33. min. zopet Hardinka, po predlošku Hellerja. Polčas 3:0. V drugem polčasu je bil Konrad, in sicer v 6. min. uspešen, v 14. minuti pa je zabil Bačnik drugi gol za Železničarja ter je to stanje ostalo do konca.

SSK Celje : SK Jugoslavija 4:0 (2:0)

Celje, 17. decembra. Danes popoldne so bile na Glaziji zaključene v navzočnosti okrog 400 gledalcev letošnje prvenstvene tekme. Kot zadnji par sta nastopila SSK Celje in SK Jugoslavija. SSK Celje je zaslužno zmagal v razmerju 4:0 (2:0). Bil je ves čas v premoči, nudil je dobro in fair igro. Nekaj lepših šans pred nasprotnim golom pa ni znal izrabiti.

SK Jugoslavija je igral postrvovno, toda surovo, tako da je moral sodnik v drugem polčasu izključiti dva igralca.

Goli so padli v 3. in 27. minuti prvega ter v 4. in 9. minuti drugega polčasa.

Sodnik g. Wagner iz Celja je bil strogo objektivni.

SSK Celje je postal s to tekmo jesenski prvak celjskega okrožja. Ima sicer enako število točk, kakor Olimp in Atletiki, toda najboljšo razliko golov.

Tekme

v korist brezposelnim

Ljubljana, 18. decembra. Na igriščih Hermesa in Korotana se je danes pričelo tekmovalje za pokal, katerega disti dobiček bo šel v korist brezposelnim nogometašem. Hvalevredne akcije se udeležuje šest klubov, in sicer Grafika, Hermes, Jadran, Korotan, Slovan in Svoboda. Upamo, da bo finančni uspeh tega tekmovalja, čeprav se vrši v neugodnem času, vendarle dober.

Slovan : Jadran 3:1 (2:1)

Tekma se je odigrala na Hermesovem igrišču. V sportnem oziru ni bila na višku ter je nudila bolj drugorazreden sport. Slovan je imel več sreče in je kljub temu, da je Jadran v drugem polčasu prevladoval, dosegel zmago.

Dobro je sodil g. Lukežič.

Svoboda : Hermes 2:2 (1:0)

Tudi ta tekma se je igrala na igrišču Hermesa. Bila je brezdvomno najzanimivejša tekma današnjega dne v tem tekmovalju, saj sta nastopila takorekó dva favorita.

Hermes je nastopil brez vratarja Burje z juniorskim vratarjem. Tudi Svoboda je morala postaviti namesto Naumovića, ki je odšel iz Ljubljane, drugega zaščitnika svojega svetišča. Hermes je podal lepo igro, ki pa se je razbijala ob postrvovni obrambi Svobodašev. Vendar pa igra Hermesa ni bila taka, kakršne smo videli v zadnjih prvenstvenih tekmah. Zlasti je odgovaral notranji trio, ki je zastreljal nekaj prav zrelih situacij. Juniorski golman Požanel je dobro prestal svoj ognjeni krst, čeprav gre prvi gol na račun njegove treme. Najboljši mož Hermesa je bil srednji napadalec Pikič. Pri Svobodi sta ugajala Makovec in Boncelj. Igra je bila živahna, tako da je občinstvo prišlo na svoj račun.

Dobro in objektivno je sodil g. Jančigaj.

Grafika : Korotan 4:2 (:2)

Na igrišču Korotana je Grafika, ki je nastopila kompletna, zaslužno premagala Korotana, ki je moral vzeti v svoje moštvo štiri rezerve.

Sodnik g. Grozdničnik ni zadovoljil.

Ostale nogometne tekme

Jesenice: Vojaški nogometni klub Triglav : Bratstvo (Jesenice) 6:4 (4:3). Gole za Triglav so zabil: Gruič, Flihar in Vesic.

Beograd: BSK : Jugoslavija 3:0 (1:0). S to tekmo je BSK postal jesenski prvak BLP ter vodi z 9 točkami. Sledijo Jugoslavija s 7, Bask s 6, Sparta 5, Graficar 2 in Sloga z 1 točko.

Zagreb: Gradjanski : Sparta 3:1 (2:1). Tekma se je začela z 22. končala pa s 15 igrač, ker je moralo vso igračev zaradi blesur odstopiti, nekaj pa jih je bilo zaradi surove igre izključenih.

Sarajevo: Sašk : Hajduk (Sarajevo) 4:1. Novi Sad: Slavija (Osijek) : Vojvodina 2:2.

Dunaj: Sportklub : Libertas 5:4 (3:2). Rapid : Austria 6:3 (3:2).

Budimpešta: Vasas : »11« 4:3, Ujpest : Nemzeti 4:2, Hungaria : Soroksar 8:1.

Glavna skupščina JNS

Beograd, 18. decembra. Danes dopoldne se je v dvorani Delavske zbornice pričela XV. glavna skupščina Jugoslovenskega nogometnega saveza. Sredi se je vršila v prostorih saveza širša konferenca upravnega odbora JNS in zastopnikov podsavezov in zbora nogometnih sodnikov. Vendar pa na tej konferenci v mnogih vprašanih ni prišlo do načelnega sporazuma.

Današnja skupščina bi se morala pričeti ob 8 uri, otvoril pa jo je predsednik inž. Zarija Marković šele ob 9.45. V svojem otvoritvenem govoru je inž. Marković podal značilnosti dela upravnega odbora JNS za razvoj sportne aktivnosti saveza. Pozdravil je ustanovitev ministrstva za telesno vzgojo. S to ustanovitvijo so se od merodajnih mest priznale splošne koristi sportnega gibanja za našo mladino. Njegov predlog, da se odpošle kralju Aleksandru vdanostna, ministru za telesno vzgojo pa pozdravna brzojavka, je bil soglasno ob velikem pritjevanju sprejet.

Verifikacijski odbor, v katerem je bil za slovenske klube kapetan Vizjak, je od 504 predloženih pooblastil verifikiral 499. Skupno število članov JNS znaša 567.

Po poročilih tajnika in blaginjaka je predsednik inž. Marković prečital pozdravno brzojavko Bolgarskega nogometnega saveza, ki želi današnji skupščini lep uspeh. Ta tovariška gesta bolgarskih nogometašev je povzročila med navzočimi prav ugoden vtis.

Nato se je razvila na široko in dolgo debata o delovanju upravnega odbora JNS v prošlem letu. Večina govornikov je precej ostro kritizirala to delo. G. Zupan iz Ljubljane je kritiziral finančno politiko saveza ter zahteval, da se izvede anketa o finančnem delu upravnega odbora. Na predlog g. Višnjica iz Zagreba je bila skupščina ob 14. prekinjena ter se je ob 15. nadaljevala. Tudi popoldne se je samo razpravljalo oziroma kritiziralo delo upravnega odbora. Med drugim je g. Bojič (Beograd) navedel vzroke, zakaj kot revizor ni podpisal poročila blaginjaka, kakor sta to storila ostala dva njegova tovariša. G. Bojič je izjavil, da upravni odbor ni posvečal skoraj nobene skrbi načelu štednje, ki je bila nujno potrebna. Pri tem pa je dejal, da nikakor ni proti blaginjskemu poročilu kot takemu in proti delu g. blaginjaka.

Ob 18. je debata o delu upravnega odbora še vedno trajala in ni bil sprejet še noben sklep.

Seja odbora za pokalne tekme v prid brezposelnih igralcev danes ob 19.30 pri Kmetu, tramvajska postaja mitnica. Polnoštevilo in točno.

Novi odbor SK Ilirije. Naš najstarejši sportni klub Ilirija je imela v petek zvečer svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen naslednji novi odbor: predsednik inž. Suklje, podpredsednik dr. Dular in dr. Lapajne, tajnik I. g. Betetto, tajnik II. g. Verbič, tajnik III. g. Grünfeld Leopold, blaginjak I. g. Medič, blaginjak II. g. Baltetar, gospodar g. Kosce, arhivar g. Komar, odborniki g. g. podpolkovnik Sokolović, Joža Zupančič, Karol Šircelj, dr. Kuhelj, Rajko Kos, Milivoj Lajovic, Josip Čobalj; revizorji g. g. Rabič, Babšek, Bežek; razsodišče g. dr. Demšar, dr. Pretnar; Juvanc, dr. Praunseis, arh. Costaperaria. Načelniki posameznih sekcij so: smučarska g. Gorec, drsalna inž. Bloudček, nogometna g. Betetto, težkoatletska Tone Kos, table-tenis g. Leopold Grünfeld, teniška podpolkovnik Masek, hazaeta dr. Mayer. Mesta načelnikov lahkoatletike, plavalne in sabljaške sekcije se niso zasedla. O občnem zboru bomo še poročali.

ASK Primorje (nogometna sekcija) drevi ob 20. seja sekcijskega odbora v gostilni »Činkole«

SK Svoboda. Iz staleže verifikiranih igralcev se črtajo Horžen Vinko, Kovač Slavko, Bizjak Emil, Vinšek Ivan, Naumović Manojko, Prijež Dušan, Spreitzer Bojan, Jamnik Vinko. Vse navedene pozivamo, da vrnejo takoj klubsko opremo. Obvezen članski sestanek v torek ob 19.30 v klubskih prostorih v Delavski zbornici. Udeležba zaradi določitve zimskega treninga in predstoječega občnega zbora dolžnost!

Doslovno.

Zobozdravnik je mož, ki gre ljudem rad na živce.

Stepec.

Gospa se ustavi pred slepim prosjakom, ki ima s seboj malo deklico: To je tvoja očka, deklica?

— Da, gospa.

— Siromak! Kako dolgo je pa že slep?

— Vsak dan od osmih zjutraj do šestih zvečer.

Zločin pred zidanico

Mlad družinski oče žrtev podivjanosti

Novo mesto, 18. dec. V Vinjem vrhu pri Beli cerkvi se je v noči na nedeljo zgodil krvav zločin, katerega žrtev je postal 29letni poročni dminar France Hrovat, doma iz Tomaževe vasi pri Beli cerkvi. Hrovat je bil v soboto zaposlen pri svoji sestri, poročeni Rešetič v Vinjem vrhu, s sekanjem drv. V mraku se je vračal proti stanovanju svoje matere. Po poti grede je zaslišal v zidanici posestnika Rabsčeta v vasi Drami živahno govorico. Kot dober Babšetov prijatelj je zaklical proti zidanici, kdo je notri. Oglašila se mu je Babšetova hčerka 30letna Franciška in ga prijazno povabila v zidanico na kozarec vina. Hrovat se stopil v vinski hram, kjer je bil tudi 28letni posestnikov sin Josip Cvelbar.

V tej družbi je Hrovat popil menda pet kozarcev vina, nakar so vsi trije po kratkem pomenku zapustili hram. Ko je Franciška zaklepala vrata, je Cvelbar pozval Hrovata na zagovor, zakaj ga obrekuje pri vaščanih. Med razgovorom je postal Cvelbar vedno bolj divji, nenadoma je po-

tegnil iz žepa dolg nož in se besno zakadil v Hrovata. Babšetova, ki je spoznala neizogibno nevarnost, je hotela Hrovata zaščititi, bila pa je brez moči. Cvelbar je že navalil na svojo, na tleh ležečo žrtev in je zadal nesrečnemu Hrovatu štiri hude smrtonosne rane. V dolžini 12 do 15 cm mu je prerezal trebuh in poškodoval črevesje, na prsni mu je prizadel v dolžini 20 cm veliko rano, na levi strani zadaj pa enako dolgo rano in globok vbod na pljučni strani, pri čemer mu je ranil tudi pljuča.

Nezvestnega Hrovata so prepepeljali ponoči ob 23. v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji, kjer ga je primarij dr. Ignacij Pavlič operiral. Hrovat, ki ima domo ženo in neprekrljenega otroka, se bori s smrtjo. Podrobnosti o žalostnem dogodku preiskujejo orožniki. — V kandijsko bolnico pa so pripeljali še enega nesrečnika. V gozdu blizu Grčevja sta v soboto popoldne drvarila 58letni posestnik Anton Furlan in njegov zet Franc Saje, iz vasi Sedeže. Nasekano drevo je padlo na glavo posestnika Furlana in hudo poškodovalo lobanjo.

Repertoarji

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 19. decembra: Nastop dramatice in operne šole državnega konservatorija na korist akcije Rdečega križa za brezposelne. Izven. Znižane cene.

Torek, 20. decembra: Zadoščenje, Le Chandelier. Francoski večer. Izven. Globoko znižane cene.

Sreda, 21. decembra: Kar hočete. Red Sreda.

*

Drevi ob 20. nastopi na dramskem odru dramatična in operna šola ljubljanskega državnega konservatorija. Prvi del sporeda izvajajo operna šola pod vodstvom gospe Škerlj-Medvedove in kapelnika ar. Svare. V drugem delu pa izvajajo dramatična šola pod vodstvom prof. Sesta Molle-rovega »Namišljenega bolnika. Čisti dohodek porabi kraljevni odbor Rdečega križa za brezposelne. Vstopnice se dobijo preko dneva v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu, od pol 20. ure dalje pa pri blagajni v dramskem gledališču. Cene znižane, dramske.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Ponedeljek, 19. decembra: Zaprtó.

Torek, 20. decembra: Adel in Mara. Red A.

Sreda, 21. decembra: Zaprtó.

Maribor na oba praznika

Maribor, 18. decembra. Maribor je prebil praznik kraljevega rojstnega dne in današnjo nedeljo brez posebnih dogodkov. Včeraj so bile v etolnici, pravoslavni kapeli in evangelski cerkvi svečane službe božje z zahvalnicami za kralja

ob navzočnosti predstavnikov tukajšnjih vojaških in civilnih oblastev in korporacij. Sodelovalo je tudi vojaštvo v paradni opre-mi. Zvečer je priredil Oficinski dom v veliki dvorani Uniona v proslavo kraljevega rojstnega dne sijajno uspel plesni večer.

Predstoječim je bila v lovski sobi hotela Orla

slavnostna seja odbora mariborske podružnice SLD,

ki so se je udeležili poleg drugih tudi mestni župan dr. Lipold, sreški načelnik Makar in magistratni ravnatelj Rodošek. Na dnevnem redu je bila izročitev odlikovanja, ki ga je prejel zasluži predsednik mariborske podružnice SLD ravnatelj Bogdan Pogačnik ob 25letnici SLD. Sejo je otvoril podpredsednik podružnice profesor dr. Fludernik, nato pa z lepim nagovorom izročil odlikovancu red jugoslovenske krone mestni župan dr. Lipold.

Policija zadnje dni

ni imela preveč opravkov,

če izvenzamo današnjo izredno ostro nogometno tekmo med SK Rapidom in SK Železničarjem, pri kateri so morali stražniki ponovno posredovati. V noči na včeraj je neznanec ukradel gostilničarju Radu Starmanu v Melju državno zastavo, ki je visela nad gostilniškim vhodom. Pekovskemu pomočniku Josipu Klepu je izginilo včeraj s hodnika neke gostilne v Vetrinjski ulici novo kolo znamke Nussum. Kamnoseku Ferdinandu Rogachu je neznan prijatelj perutnine odnesel v pretekli noči iz barake v Tattenbachovi ulici, osem kokoši. Neznani pobalini si je zopet izbral za cilj svojih

metalnih vaj električno javno uro na Glavnem trgu, v katero je vrgel v pretekli noči kamen in razbil več reklamnih šip.

Reševalna postaja je prepepeljala

več oseb v bolnišnico.

Reševalce je poklicala na pomoč tudi mestna policija, ker se je baje poizkušala zastrupiti v policijskem zaporu s hiperman-ganovo raztopino 22letna železničarjeva žena Adela Z. s Koroske ceste. Med prevozom v bolnišnico pa je Z. priznala reševalcem, da je samo fingirala poizkus samomora, ter jim ponudila, da jim plača za 10 litrov vina, če jo izpuste. Seveda so jo reševalci odpeljali nazaj v zapor.

Na Kralja Petra cesti v Studencih je v soboto zvečer

nenadno umrla

na cesti okrog 40 let stara zasebnica Ana Nudlova. V Kokotovi gostilni je izpija dve četrtinki vina, nato pa je odšla na cesto, kjer se je zgrudila na tla in na mestu izdihnila. Najbrže jo je zadela kap.

Danes kmalu po 14. uri je neki neznanec, ki ima okrog 30 let, napadel 10letnega sina koroškega mojstra Pistotnika z Meljske ceste ter mu

ropal 70 dinarjev kovanege denarja, ki ga je imel deček v žepu. Neznanec je izginil brez sledu za bližnjimi barakami. Policija ga je zaman zasledovala.

Nov lep film v kinu Matic

Nov film z naslovom »Gilgi, ena izmed nas« je začel v soboto vrteti Elitni kino Matica v Ljubljani. Glavno vlogo Gilgi ima v zgodbi, ki nam predstavlja v glavnem življenje modernega sodobnega dekleta, ljubljanskega občinstvu že dobro znana Brigita Helmova, ki zlasti uspešno nastopa v tragičnih vlogah. Gilgi je 20letna zdrava in razumna mladenka, katere svojci nimajo razumevanja za njene nazorove. Gilgi, ki nenadno dobi veliko vsoto denarja, katerega je naložila zanj v Švici nezakonske mati, ima znanje s pisateljem Martinom (Gustav Dieckl). Zaradi njega zapusti dom in službo ter mu žrtvuje vse, čeprav Martin ce zna ceniti njene ljubezni. V vsej zgodbi je mnogo zapletljivosti in tudi tragike, kar je basnov za Brigito Helmovo. Ki se ji take vloge izredno posestijo. Zato tudi zanimanje gledalcev ne popusti in je bilo mišljenje občinstva, ki je doslej prisostvovalo predstavam, soglasno v tem, da je film res vreden, da si ga vsako ogleda. saj pravi tuja kritika, da je v seznamu filmske industrije zelo malo tako posređenih slik sodobne mladine. Tudi Gustav Dieckl igra vlogo bohe-ma pisatelja prav izvrstno, posebno prizore, ko spozna iskreno ljubezen Gilgi in se v njegovih nazorih izvrši pre

TEDEN DNI FILMA

Boj za „Dona Quichotta“

Kdo je oče filma? Kako je Saljapin naposled prišel do režiserja

Filmanje komične opere »Don Quichotte« s Saljapinom v glavni vlogi je bil mednarodni dogodek. Veliko zanimanje za ta film tudi izven strokovnih krogov je upravičeno. Filmov take vrste ni dosti. Posebno težko je dobiti spretno režiserja in pisatelja manuskriptov.

Priprave za film »Don Quichotte« so trajale zelo dolgo. Naj jih samo nekaj naštejemo.

Prvotni začetek: Chaplin se je srečal s Saljapinom v kopalnici Juan les Pins. Tam sta prišla na misel, da bi Saljapin napravil film o »Donu Quichotte«, ki je bil ena njegovih najboljših opernih vlog.

Svetovno časopisje je o tem poročalo na dolgo in široko.

In malo nato je te vesti zopet preklalo. Potem so prišle v liste malo drugačne vesti. Da bo igral vlogo klativiteza, je Saljapin sam potrdil.

In film bodo delali na Angleškem. Ne, na Francoskem! Ideja začne dobivati pravo obliko. Film bodo napravili v velikem stilu in zanj bodo žrtvovali ogromne vsote. Delati ga bodo v dveh verzijah. Znani pisatelj Paul Morand bo iz osebnega prijateljstva napisal manuskript. Preklicali te vesti niso — torej — bo držalo.

Po kratkem odmoru pridejo nove vesti. V nekem pariškem listu je izšel na uvodnem mestu pogovor z izbranim režiserjem Walterjem Ruttmannom. Ruttmann je prenehan zaradi te častne naloge. Njegove vesti so zelo zanimive. In ko bralci zvečer vzamejo drug list v roke, čitajo tam na veliko začudenje intervju s »končno« izbranim režiserjem Bernardom Dechampsom. Tudi on je presrečen in tako ponosen, da bo začasno opustil najdražji načrt — režiranje svojega najdražjega dela »Pustolovščine kralja Pausola«. Kdo bi na njegovem mestu napravil drugače, če bi šlo za delo, kakršno bo Saljapinov »Don Quichotte«?

Preključni ni bilo, Ruttmann ni v svojem intervjuju omenil Dechamps in Dechamps ne Ruttmanna. Zaupno so vprašali oba, kdo bo film režiral. Dechamps je trdil, da ga bo sam režiral, Ruttmann pa tudi. Nato ni bilo čuti nekaj časa nikakršnih vesti. Nenadoma pa je prišlo službeno obvestilo, da Saljapinov film režira Jean de Limur, dolgoletni Chaplinov prijatelj in sodelavec. Režiral ga bo seveda sam, brez pomočnikov. Ta izjava je zvenela zelo verjetno, ker je Chaplin duhovni oče Saljapinovega filma. Limur, ki je sicer Francoz, govori perfektno tudi angleško, da bo lahko vodil dela tudi pri angleški verziji.

A Ruttmann in Dechamps? Vsi so rekli, da se oba ne pogajata in da nima nihče izmed njih še pogodbene v zvezi.

»Se boljše« so vsi rekli: Dechamps bo delal svojega kralja Pausola, Ruttmann bo pa

že kaj lepega ustvaril. Potem dolgo ni bilo nobene vesti. Da, pravilo so še, da bodo delali film v Londonu. Seveda so listi že nekaj dni kasneje pisali, da ga bodo snemali na vsak način v Parizu in da je vest o Londonu raka, ki jo imajo na vesti preprosti častnikarji. Saj je znano, da častnikarji radi nasedejo! Za nje je glavno, da je film v delu.

Od producentov, ki bodo delali film, pa prihajajo protislovne vesti: da bo Limur sam filmal, da bo Ruttmann sam režiral, da bo Dechamps sam režiral. Vsi trije so sklenili z družbo prave, nepreklicne pogodbe in vsak izmed njih se lahko smatra za režiserja.

Nikomur se niti sanjalo ni, kako bo problem naposled rešen. Vsi so trdili, da so to izgovori le reklamne taktike filmske družbe. Da bo eden izmed naštetih treh režiserjev vodil režijo, ostala dva pa bosta njegova pomočnika.

Razen teh komplikacij so pa nastale še nove. Vprašanje manuskripta je postalo sporno. Pisali so, da bo Morandov rokopis popravil Paul Farkas, ki so ga angažirali za operaterja. Zakaj ga bo predelal? Ali zato, da Morandu ne bo treba plačati honorarja, ki pomeni precejšnje premoženje? Kdo ve?

Kako se bo to končalo?

Sporna vprašanja so danes že rešena. Filma ne režira ne Limur ne Dechamps, ne Ruttmann, pač pa sloviti nemški režiser G. W. Pabst.

Zavesa je padla. Predigra za »Dona Quichotta« je odigrana. Pravo igro bomo pa še videli.

K filmu je zlezel...

Napisal Rihard Romanovski.

Sloviti karakterni komik in zvezdnik Reinhardtovih gledališč Rihard Romanovski se je oprijel tudi filma. Videli ga bomo v najnovejši Mayevi komediji »V dvoje je lepše«. Ta članek je napisal zadnji dan pred začetkom filmanja.

Štirindvajset ur me še loči od enega odločilnih korakov življenju — od koraka v filmski atelje. To se pravi, odločitev je že padla in pogodbo med Mayem in menoj imam že v žepu. Samo odločilnega koraka je še treba.

Se nikdar nisem igral v filmu in niti ne vem, kakšen je atelje znotraj. Vendar je Mayev film »V dvoje je lepše« zame že filmski jubilej. Prvi film je, kjer bom igral, toda sedem in trideseti, ki so mi ga ponudili. Sedemica pa mi je bila že od nekada usodna. To pot so me njeni čari premagali.

Nekaj bi pa le rad še posebej naglasil. Če doslej nisem hotel igrati v filmu, ni bilo zato, ker ga nisem maral. Nasprotno! Prepričan sem, da je film umetniška panoga, ki ima večje pogoje za razvoj, kakor marsikatera druga, in mora zato prodrati. Toda v nemem filmu mi je kot gledališkemu igralcu manjkalo besede, v govorcu pa sem mislil, da bo prav, če malo počakam.

Zdaj je prišel moj čas. Višji knjigovodja Broesecke, ki se pelje v novem Hanomagu na počitnice v Nico in napravi proti svoji volji zmedo v enem najlepših hotelov na rivi, bi kmalu uganjal na platnu svoje nemnosti. Zdaj še ne vem, kako se mi bo posrečilo to vlogo odigrati, upam pa, da ne slabo. Seveda bo vse drugače, kakor v gledališču.

Gledališki igralec se med skušnjami stopi s svojo vlogo. Če se je popolnoma zvil v njo, nastopi pred občinstvom. Če je igra

dobra, nastopi morda še stokrat.

Drugeče pa je pri filmu, kjer čuti igralec vsak dan večje »olajšanje«. Njegovo igro posnemajo na črno belem traku in vsak dan izgubi igralec del svoje vloge. Kočice za koščkom se izgubi in samo prijeten spomin ostane. Ko je film izgotovljen, ga nič več ne briga, kakor da je neka druga oseba začela na platnu živeti, brez vsake odvisnosti od njega.

Tako si svoje filmanje zamišljam zdaj,

Žena v sodobnem svetu

Ženski tipi

O bistvu in postanku značaja prevladujoča v glavnem dve naziranj: biološko, ki smatra človekov značaj kot produkt konstitucije ter bazira na podedovanih lastnostih; drugo naziranje pa je sociološko, ki smatra kot odločilno za človekov značaj okolje, v katerem se človek razvija. Obe teoriji sta kazvalnega značaja: človeka, ki hodiše človeka, oga značaja ter ga najdejo ali v telesu ali v družbi; značaj je odrejen po določenih vzrokih.

Ženski značaj se je smatral doslej kot izraz ženske telesnosti; torej je prevladovalo biološko naziranje. To pa predvsem zaradi tega, ker je ženska nosilka naravnih funkcij, materinstva, ki okupira žensko telo pač drugače, mnogo bolj kakor moža njegove spolne funkcije. Zato je pa po splošnem, še danes veljavnem naziranju značaj moža mnogo bolj odrejen po zunanjih vplivih, miljeju, kakor pa značaj ženske. Najznamenitejši filozofi in psihologi so razlagali žensko duševnost izključno na podlagi njene naloge pri razmnoževanju rodu. Le redki posamezniki, predvsem marksisti so pokazovali tudi družbeno vplive kot odločilne za razvoj ženskega značaja. Še dalje je šla nemška pisateljica Vaerlingova, ki je popolnoma prezrla biološki vpliv ter poudarila čisto sociološko stran: značaj žene je osnovan v razdelitvi moči, gospodstva med spoloma. Umevno je, da je ta knjiga močno razburila duhove.

Obe naziranj, biološko in sociološko, smatrate človekov značaj, kakor že omenjeno, kot produkt gotovih dejstev. Tu pa je prinesla individualna psihologija nov donos: ona ne smatra človekovega značaja samo kot produkt nečesa, temveč tudi kot sredstvo k nečemu: duša, duh, razum, pamet so abstrakcije onih vplivov, po katerih človek poseže iz svoje telesnosti, stvarne sfere, da se polasti kosa zunanjega sveta ter se zavaruje pred pretečimi nevarnostmi. (Adler, Der nervöse Charakter.) Na podlagi tega naziranja je zgradila nemška pisateljica dr. Rühle-Gerstel svojo studijo o ženskih tipih. Po njenem spoznanju analiza ženskega značaja ne spada v območje psihologije spolov, temveč individualne psihologije osebnosti.

Kot današnji stvarnosti najbolj ustreza jo ženski tip navaja pisateljica tip prave ženske. Kaj karakterizira ta tip? »Prava« ženska vedno zvesto sledi navodnom, ki jih črpa iz svoje situacije kot žena ter jih prejema od vladajočega spola. Njen pogum, uveljaviti se, seže natanko tako daleč, da doseže smoter, ki so ga za žensko postavili, odnosno določili moški. Ta smoter se ravna po vladajočem naziranju o ženski vlogi v družbi. Ta žena (prava) nima svojega lastnega določenega smotra, temveč oblikuje sebe in in svoje življenje po zahtevah moškega sveta. Njena dejanska manj vredna pozicija je tako tipična za ves ženski spol, da posameznim ženskam niti do zavesti ne pride, da bi jo smatrale kot osebno manjvredno pozicijo. Smoter

štiri in dvajset ur pred začetkom. Morda bo resnica drugačna.

In še nekaj bi rad povedal: »Vilijama Tell« poznate: Ena mojih prvih vlog je bil Gessler v tej drami. Igral sem ga v Znojmu na Moravskem. Tudi to še najbrž veste, da Tell Gesslerja na koncu drame ustrelil. Tedaj je napisal neki kritik: »Tega Gesslerja je Tellova puščica prepoznala.« Upam, da o mojem začetku pri filmu ne bodo tako prijazno pisali.

»Prave« žene, ustvarjene po željah prave žene, ustvarjene po željah »pravega« moža. Ker je še zelo mnogo »pravih« moži, je tudi takih žen mnogo. Vsekakor je predstavljal ta žena doslej ženski ideal. Toda kakor vse na svetu pričinja tudi ženski ideal zavzemati nove oblike. Na obzorju vstaja nova žena.

Naši ženski listi

Izšla je decembrska številka »Ženskega sveta«, posvečena ženi v poklicu. Vsebinske številke je prav obilna iz člankov se jasno odraža stališče današnje žene v poklicu njene težave in njeno stremenje k lepši bodočnosti. Uvodni članek »Žena v poklicu« (Angela Vodetova) prikazuje na vzroke, ki so primorali ženo, da je zapustila dom in si poiskala zaslužek izven njega; analizira njeno duševno razpoloženje v novem delokrogu, njeno življenje vanj. Pesem Mare Lamutove »Ženig je prav za to številko nadre posvečena: iz dobe, ko je bila žena »čuvarka doma«, oprta na hrast — moža nas povede v novo epoko stroja, ki plje srčno kri ženi delavki; v pisarno, v trgovino, v skladišče — povsod jo najdemo neumorno na delu, ki jo je odročilo iz robstva odvisnosti. Izvrsten je članek Dore Vodenkove »Žena v vzgojnem poklicu«, kjer z razumevanjem žene, ki se je v svojo ljubezenj posvečala praktičnemu vzgojnemu delu, prikazuje na posebnosti, v katerih se razlikujejo ženski vzgojni vplivi od moških. Delo po določenih principih ji je tuje, ker živga življenja, katerega tako neposredno čuti, ne more ukloniti abstraktnim formulam. Marija Boršnikova pod naslovom: »Kaj pa ženske razmotriva in v celoti zavrača stališče, ki ga je zavzel dr. Lovro Sušnik v svoji knjigi »Akademski poklici napram ženskem studiju na univerzi in udeleževanju žen v poklicih«. Članek »Poklici in materinstvo« (Angela Vodetova) prikazuje tragiko tega, v ženskem vprašanju najhujšega problema, ki danes niti od daleč ni povoljno rešen in tudi ne more biti, dokler tudi vsi drugi socialni problemi ne bodo rešeni. V katerih poklicih se udeležuje največ ženac (Tončka Bajdova) kaže žensko delo v praksi. Dr. E. Jenko-Grojerjeva se v svojem članku »Žena v poklicu in zdravstveni vidiki« izprizni bavi z vplivanjem poklicnega dela na žensko zdravje. Spominu ameriških Slovencek posveča Pavla Lovšetova članek »Iz tihih razgovorov«, kjer slika bedno življenje slovenske žene in delavske družine v Ameriki, kakor ga je sama opazovala na svojem potovanju. Članek P. Hočevarjeve »Tudi ve ste med namle je posvečen onim, katerih sposobnost ni ocenjena v učnih izpričevah, za katere ni zaščitnih zakonov, ne penzije, ne zavarovanja, katerim je v žuljavih rokah in razoranih hrbtih zapisan njih poklic — to je našim kmeticam.

Književnost in umetnost se peča s nekaterimi novejšimi deli, pregled v »Izveštju« je pester in obilen. Tu najde zanimiva poročila iz ženskega sveta: feministka, a tudi gospodinja in mati bosta prišli na svoj račun, če prečitata rubriki o higijeni in kuhinji.

Praktična stran lista je zastopana zlasti v »Prilogi«, ki nudi ženskam mnogo zelo primerne gradiva za okrasitev njihovega doma ter za lastno osebno porabo.

Zapeka. Po »odbah« univerzitetnih klinik se odlikuje naravna »Franz Josefova« grenčica po zanesljivem učinku pri prijetni uporabi.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

MALI OGLASI

Bo dobi

Vaska beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (1)

Lesni manipulant
samski, vajen tudi pri gradnji zagrad, ter smoten vseh v lesno stroje izdelavi del, dobil službo za nakup lesa pri lesni industriji blizu Celja. — Ponudbe na ogled oddelku »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Strokovnjak 66« 51655-1

Vrtinar
beli stanovanje proti okroglovanju vrtu v prostem času. Kurec, Dunajska 64. 51611-1

Šiviljo
učenko ali šele izučeno sprejemam. Prednost ima »vrt«. Ponudbe na ogled oddelku »Jutra« pod šifro »Vrt vso okrobo«. 51733-1

Knjigovodja
in korespondent, smoten tudi samostojno, dobi nameščenje pri podjetju na željo. Vsa okrobo v hiši. Ponudbe z navedbo plače na ogledni oddelku »Jutra« pod »Takojšen nastop 232« 51660-1

Mesar, pomočnica
sprejme takoj Fran Anšič, Ljubljana, Šolski dvorček 51897-1

Inkasanta
3000 Din kavelje sprejemam. Ponudbe z navedbo zahtevkov na ogledni oddelku »Jutra« pod »Inkasanta«. 51735-1

Gospodinj
spretno, ki zna tudi kuhati, v starosti do 30 let — sprejemam proti dobi, pa šifro. Naslov pove ogledni oddelku »Jutra«. 51890-1

Služkinjo
pošteno in vajeno vseh del, tudi kuhe, ščemen. — Predstaviti se je ob delavnikih med 10. in 14. uro. Naslov v oglednem oddelku »Jutra«. 51799-1

Kmečko dekle
pošteno, ki bi opravljala vsa hišna dela, ščemen. Naslov v ogledni oddelku »Jutra«. 51856-1

Službe išče

Vaska beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (2)

Hlapec
trošen in neokleđen, vajen kuhe in vseh hišnih del, želja po dobižu premeniti službo. Naslov pove ogledni oddelku »Jutra«. 51644-2

Dekle
pridno in pošteno, vajeno kuhe in vseh hišnih del, želja po dobižu premeniti službo. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod šifro »Nastop po prvem«. 51797-2

Prodajalka
poštena in marljiva, s najboljšimi spretnostmi, želja po dobižu premeniti mesto. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod šifro »Sprememba«. 51797-2

Za sestavo bilanc
ureditve in reorganizacije knjigovodstva se obrni na podružnico »Jutra« v Mariboru pod značko »Organizator«. 51730-2

Vrtinar
samostojen, 36 let star, samski, z dobrih spretnosti in izkušnjo, ščemen. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod »Takojšen nastop 232« 51660-1

Mesto inkasanta
ali temu slično šče bišil pošteno in vajeno kavelje. Ponudbe na podružnici »Jutra« v Celju pod »Inkasanta«. 51938-2

Prodajalka
dobro vzdržane v mehanični stroji, želja kjerkoli nameščenje. — Ponudbe na podružnici »Jutra« v Celju pod značko »Marljiva«. 51971-2

Fant
19 let star, vzršen in pošten, želja kjerkoli službo. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod šifro »Pošten«. 51971-2

Glasbila
Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (25)

Pianino
skoraj nov, lep glas, po cenam prodam. Naslov pove ogledni oddelku »Jutra«. 51856-1

Zaslужek

Kdor išče službo, plaša za vasko besedo 50 par; za naslov ali šifro 5 Din. — Kdor pa išče službo, plaša za vasko besedo 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (3)

Damsko in moško perilo
kamo fino, dam švart na dom šviti, ki ima večletno prakso v konfekciji. — Kdor išče službo, plaša za vasko besedo 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (3)

Radio
Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (9)

Radio-aparat
malo rabljen, 3 cevni, znamke »Angelen U 3« (direktni priključek na tok), z zvokom znamke »Lowe« prodam za 2300 Din. Naslov v ogledni oddelku »Jutra«. 51907-9

Auto, moto
Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (10)

Tovorni avto
1½ tonek, rabljen, kupim. Naslov v oglednem oddelku »Jutra«. 51760-10

Kupim
Ugledni trg. značka po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Ogledni oddelku »Jutra« pod »Kupim«. 51760-10

Vinske sode
dobro shranjene, od 100 l naprej, kupim. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod značko »Vinske sode«. 50930-7

Blagajno
»Wartheim« kupim. — Ponudbe z navedbo opisom in navedbo cene na ogledni oddelku »Jutra« pod »Blagajno«. 51871-7

Pogačnik
Bohoričeva ulica št. 5

Pisarno mizo
kupim. Naslov v ogledni oddelku »Jutra«. 51746-7

Kupim štedilnik
Ponudbe z ceno na ogledni oddelku »Jutra« pod šifro »Lepo«. 50673-7

Lokali
Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (16)

Gostilna
dobro 100 let, v industrijskem kraju tik ob železnici, v bližini Maribora, s priključki, in i velika novo sezidana hiša ugodno prosto naprodaj. Polovica kupaenja v govorilni polovica mesta v hrastnih knjižnicah. Naslov v oglednem oddelku »Jutra« pod »Ugodna prilika 5550«. 51737-19

Dva lokala
za planine, v 1 nadstropju odda drogerija Hermosa, Miklošičeva cesta št. 30. 50679-19

Mesnico
na prometnem kraju ščem za takoj. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod »Promet«. 50666-19

Papirna trgovina
knjižarna, biblioteka in galerija v centru mesta, lepega mesta v Sloveniji zaradi družinskih razmer na prodaj. Dopise na ogledni oddelku »Jutra« v Ljubljani pod značko: Bodočnost. 50250-19

Posest
Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (20)

Trgovsko hišo
enonadstropno, v dobrem stanju, s majhnim vrtom, pripravna za vsako obrt, v starih gorah, blizu Škofje Loke prodam radi celine. Piemene ponudbe na naslov: Marija Jerob, trgovina, Trebnje. 51730-20

Stanovanje
sobe in kuhinje, v bližini pivovarne Union šče Knez Večna pot 15. 50232-21/4

Dvosob. stanovanje
z vsemi priključki, ščemen za Beogradom. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod šifro »Stanovanje 24«. 51811-31/4

Stanovanje v mestu
v ceni do 500 Din, 1 šče državni uradnik brez otrok. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod »Za februar«. 51730-20

Sobo odda
Vaska beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (28)

Tri gospodične
sprejemam na skrajno lepo hrano. Naslov v oglednem oddelku »Jutra«. 51740-28

Stanovanje
odda

Vaska beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro na 5 Din. (21)

Stanovanje
treh sob in kopalnice oddam po smeri ceni 1. L. en ali 1. febr. pod Rožnikom. c. 1. št. 7, na koncu Albejeve ulice. 51747-21

Komfortno stanovanje
obstoječe iz 3 sob in priključki oddam takoj. Poizve se na Miklošičevi c. 181. 51738-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in priključki oddam odrasli družini ta koji ali 1. januarjem v Zg. Siki, Vodnikova št. 134. 51880-21

Enosob. stanovanje
zračno in suho takoj oddam odraslim osebam. — Ljubljana VII, Kavčičeva 5. 51880-21

Trisob. stanovanje
napredno banke uprave oddam po nizki ceni. Ponudbe pod »1. februar« na ogledni oddelku »Jutra«. 51867-21

Stanovanja
Vaska beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (21-a)

Stanovanje
sobe in kuhinje, v bližini pivovarne Union šče Knez Večna pot 15. 50232-21/4

Dvosob. stanovanje
z vsemi priključki, ščemen za Beogradom. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod šifro »Stanovanje 24«. 51811-31/4

Stanovanje v mestu
v ceni do 500 Din, 1 šče državni uradnik brez otrok. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod »Za februar«. 51730-20

Sobo odda
Vaska beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. (28)

Tri gospodične
sprejemam na skrajno lepo hrano. Naslov v oglednem oddelku »Jutra«. 51740-28

Sobo
lepo opremljeno, solončno in zračno, s posebnim vzhodom oddam solončno gospodinj. Cesta na Rožnik št. 47. 51735-25

Sostanovalca
sprejemam v Rožni dolini, cesta 11/7. 51781-23

1 ali 2 prazni sobi
solončni, v centru mesta oddam takoj 1 ali 2 osebama. Naslov v oglednem oddelku »Jutra«. 51866-23

Zračno sobo
lepo opremljeno, s posebnim vzhodom, v centru mesta oddam takoj. Naslov v oglednem oddelku »Jutra«. 51864-23

Dvosob. stanovanje
kuhinja in priključki, elektrika, parket, vodovod takoj oddam. Cena 400 Din. Zg. Siska št. 205. 51965-21

Mladenč
zabaven in ščemen, ščemen potom spoznaš tako simpatično gospodinj. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod značko »Vseini Bošič«. 51917-24

Stanovanje
sobe in kuhinje, v bližini pivovarne Union šče Knez Večna pot 15. 50232-21/4

Dvosob. stanovanje
z vsemi priključki, ščemen za Beogradom. Ponudbe na ogledni oddelku »Jutra« pod šifro »Stanovanje 24«. 51811-31/4

Stanovanje v mestu
v ceni do 500 Din, 1 šče državni uradnik